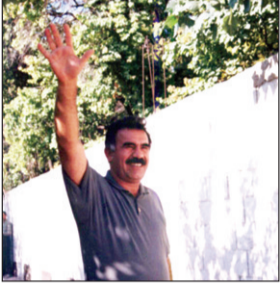

Zamanın
Durduğu
Anlarda...

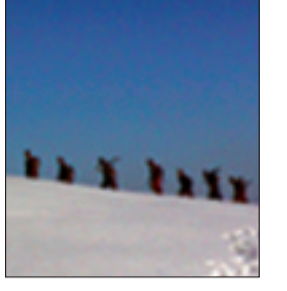
Yaşam sayfa 19

Oyun ve
Çocuğun
Gelişimi

Yeni Kuşak sayfa 7

On Bir Yüreğe
Adanan On Bir
Dünya

Kültür-Sanat sayfa 13

Kadın Yüreğinin Dili Mücadele ve Örgütlenmedir

**KOMPLOYA KARŞI
AKTİF DİRENİŞ
ÇİZGİSİNİ ESAS
ALACAGIZ.**

Uluslar arası komplo KCK Önderliğine yönelik olarak 9 Ekim 1998'de başladı. Gün geçtikçe kapsamını daha net gördüğümüz bu komplo, dokuzuncu yılına girerken KJB'den Çiğdem Doğu değerlendirdi.

Sayfa 3

**AFRİKA'NIN
BOYNUZU: ERİTRE**

Eritre, Kızıl Deniz kıyısında, "Afrika'nın boynuzu" olarak adlandırılan bölgede, yaklaşık 4.5 milyon nüfuslu, fakir, dağlık, kıraç bir ülke.

Sayfa 5

newaya *Şin*

Yeni bir sayıda yine beraberiz. 9 Ekim 1998 tarihinin üzerinden 9 yıl geçti. Kürt Halk Önderliğine karşı gerçekleştirilen uluslararası komplo nun yıldönümü. Tüm uluslar arası güçlerin her alanda başlattıkları topyekün saldırının karşısında Kürt Halk Önderliği tüm riskleri göze alarak Ortadoğu dan ayrılmıştı. Risklerle dolu ilerleyen komplo nun 9 yılını geride bıraktık.

Sayfa 3

✓Meya; Yüz On Kadını Mezun Etti./Gündem sayfa 4

✓Cinsiyetçilik II. Bölüm/Dosya..... sayfa 6

✓Mücadele Tek Onurlu Yoldur/Perspektif sayfa 8

✓Divê Projên ku Jin Bikarin...../Kurdi sayfa 9

✓Het staakt-het-vuren Panorama/Dutch.... sayfa 12

✓Hormonlu Yiyecekler.../Ekoloji sayfa 16

✓Depresyon/Sağlık..... sayfa 17

Sahura Neden Kalkılmalı?

Ramazan ayında şişmanlamak istemeyenler tatlılardan kaçınmalı, tatlı tüketilecekse az olmak şartıyla sütlü tatlılar tercih edilmelidir."

Uzmanlar uyardı! Oruç tutarken mutlaka sahura kalkın. Neden mi?

Diyetisyen Cemal Aytaç Ak, oruç tutulurken mutlaka sahura kalkılması gerektiğini ifade ederek, sahura kalkılmadan oruç tutulması halinde halsizlik, baş ağrısı, yorgunluk ve dikkatte azalmalar görüleceğini bildirdi.

İşte sağlıklı beslenme rehberi...

-Ramazan ayında sahura kalkmak yerine gece yatmadan önce sahur niyetine yemek yiyenler, bu alışkanlıktan uzak durmalı.

-Ramazan ayında azalan öğün sayısını az ve sık yiyerek sahur ve iftar dahil 1-2 ara öğünle en az 4'e çıkarmak gereklidir.

-Sahura kalkılmadan oruç tutulursa aç kalma süresi artacağından metabolik hız düşer, halsizlik, baş ağrısı, yorgunluk ve dikkatte azalmalar görülür.

-Gün içinde kan şekerinin düşmesini ve uzun süreli açlık sonrası iftarda aşırı besin tüketimini engellemek için sahurda yavaş sindirilen ve besin değeri yüksek gıdaların tüketilmesi gereklidir.

-Çok yağlı ve çok tuzlu yemeklerden ve aşırı tatlı besinlerden kaçınılmalı.

-Bunların yerine hazmı kolay, mide ve bağırsak sisteminde uzun süre kala-

bilen lifli ve selüloz içeren sebze, meyve ve kepekli ekmek tercih edilmeli.

-Protein içeriği yüksek olan besinler midenin boşalma süresini uzatarak acıkmayı geciktirdikleri için sahurda tüketilmeleri daha uygundur.

-Yumurta, süt, yoğurt, peynir, kuru baklagiller sahurda tercih edilebilir.

-Su kaybının önlenmesi için özellikle sahurda sıvı alımına önem verilmeli.

-İftar ile sahur arasında 2 litre (10 su bardağı) su içilmeli.

-İftar yemeği yavaş yavaş ve küçük porsiyonlar halinde yenmeli.

-Azar azar, iyi çiğneyerek ve sık aralıklarla besin tüketilmeli.

Şişmanlama Tehlikesi

Cemal Aytaç Ak, iftar sofralarının genellikle oldukça zengin olduğunu ve yüksek kalorili yemekler ve tatlıların bu öğünde tüketildiğini kaydederek, ramazanda zayıflamaktan çok bahsedilmesi gereken tehlikenin şişmanlık olduğunu bildirdi.

İftarın ardından çikolata, cips, kuru yemiş yenilmesi, sahur yemeklerinde de hamur işleri, börekler ve gözlemlerin tercih edilmesi halinde ciddi kilolar alınmasının muhtemel olduğunu bildiren Ak, açıklamada şu ifadelere yer verdi:

"Bu nedenle özellikle erken iftar yemeği yenilen Ramazan aylarında iftari bölümler akşamın ilerleyen saatlerine bir öğün daha eklemek doğru olacaktır. Özellikle Ramazan ayında tüketimi artan tatlılar şişmanlığa neden olan önemli yiyeceklerdir. Ramazan ayında şişmanlamak istemeyenler tatlılardan kaçınmalı, tatlı tüketilecekse az olmak şartıyla sütlü tatlılar tercih edilmelidir."

Sağlığımızın oruç boyunca bozulmasını istemiyorsak, oruç tutarken bu belirtilenlere çok dikkat etmeliyiz. Yoksa bir şey olmaz demek, yada oruç tutarken sadece kendimize hakimiyetle ilgili olduğunu düşünürsek yanlış oluruz.

Oruç tutmak nefis terbiyesi kadar dikkat edilmesi gereken kurallarda içermektedir. Bunlardan sahura kalkma ve özellikle yediklerimize dikkat etme olduğunu yukarıda belirttiğimiz gibi daha sağlıklı bir yaşam için gerekli olan kurallardır.

Yine diğer dikkat edilmesi gereken bir durumda özellikle oruç tutmanın sona erdiği zamanlarda dikkat edilmesi gereken kurallardır. Özellikle düzenli beslenmeye çalışmak ilk önce gelen kurallardan biridir. Oruç ayı tamamlandıktan sonrada daha dikkatli beslenmek önemlidir. Oruç zamanlarında öğün sayısının azalması ve midenin belli bir düzene alışmasından kaynaklı olarak, oruç sonrası normal düzene geçişte de dikkat edilmesi gereken mideye çok yüklenmemek, sindirim sorunları yaratacak besinleri almamaya çalışmaktır

internethaber.com

Kadınlara Hayatı Zehir Eden Erkek Tipleri

Kıskançlık da kontrol mekanizması nedeniyle ortaya çıkan bir durum. Erkek kıskançlığı kadının her şeyini kontrol altına almaya çalışıyor.

Memorial Hastanesi Psikoloji Bölümü'nden Uzm. Psikolog Aslıhan Tokgöz Tozlu, kadınlara hayatı zehir eden erkek tipini anlattı.

"Sen benim malımsın" tarzı kıskançlık itici

İkili ilişkilerde ilişkiyi ve kadını yıpratıcı en önemli unsurlardan biri kıskançlıktır. Ama bunun da ötesinde kadını çok fazla yıpratıcı ve kıskançlığın da önüne geçebilen durum, sahiplenme duygusu. Evlendikten sonra erkeğin kadına hissettirdiği, 'Sen benim malımsın' düşüncesi. Bu erkeklerde daha fazla gözleniyor. Bu düşüncenin beraberinde kontrol mekanizması geliyor. Erkek, kadının kıyafetlerini, davranışlarını, arkadaşlarını, (erkek kadın fark etmiyor) görmesini istemiyor. Eşinin işine karışıyor ve bir süre sonra çalışmasına da karşı çıkıyor. Hatta daha da ileri giderek, 'benden önceki hayatını bitiriyorsun, benimle yeni bir hayata başlıyorsun' diyebiliyor.

Gardroptan arkadaş seçimine herşey değişiyor

Erkek kadının, gardrobu yenilemeler, arkadaşları yenilemeler, kendi çevresine göre insanları seçme gibi davranışlar sergiliyor. Evliliğin başında kadın için de erkek için de bu birliktelik; yeni, heyecan verici, değişik olabileceği de kontrol mekanizması devreye girdiğinde erkek kadının benliğini elinden alıyor. Kadın bir süre sonra tek başına karar verecek bir birey olmadığını anlamaya başlıyor. 'Ben seninle varım, çünkü beni ben yapan bütün her şeyi seninle bıraktım' düşüncesi ile kadın bir süre sonra yok oluyor. Ardından da kadını yıpratıcı bir tablo ortaya çıkıyor.

Bitmeyen "Senin ailen benim ailem" tartışması

"Senin annen benim annem, senin ailen benim ailem" ayrımı, ikili ilişkilerde kadın ve erkek için çok fazla yıpratıcı oluyor. Ama erkekler evlendikten sonra aile kavramını biraz daha ön planda tuttuğu için kadın bundan çok daha fazla etkileniyor. Erkek, 'An-

nem benden önce gelir. Bir şey yapacaksın önce annemden izin alacaksın' gibi yaptırımlar uygulayabiliyor. Bu durum bir süre sonra kadın için çekilmez bir hal alıyor. Erkeklerde aile ile ilgili bu tür davranışlar kültürel bir şey, kesinlikle öncelikle ataerkillikten kaynaklanıyor. Biz kavramı ile bir birliktelik kurulmuyor. Kadın, erkeğin evine ve ailesine getiriliyor. Sonrasında ise 'Sen bizim malımsın' deniyor. Bizi olduğumuz gibi her şeyimiz ile kabul edeceksin ve her dediğimizi yapacaksın

gibi hissettiriliyor. Kadın yok sayılıyor, yok ediliyor. Bir süre sonra da duygularını ifade edemeyen, kendini anlatamayan kadın çatlayacak hale geliyor. Kıskançlık kadının özgürlüğünü kısıtlıyor

Kıskançlık da kontrol mekanizması nedeniyle ortaya çıkan bir durum. Erkek kıskançlığı kadının her şeyini kontrol altına almaya çalışıyor. Kendisinden izinsiz hiçbir şey yapmasına izin vermiyor. Giydiği giysiden görüştüğü arkadaşlarına kadar kıskançlık yapıyor.

İletişim sorunu olan erkekten uzak durun

Kadınlar için öne çıkan en önemli sorunlardan biri de iletişim bozukluğu. Kültürel olarak iletişim sorunumuz var bu inkar edemeyiz. Kadınları en çok yıpratıcı erkek tipi, iletişim sorunu olan tiptir. Sürekli içine kapanık ise, konuşmuyorsa, zamanını bilgisayarın ya da elinde kumanda ile televizyonun karşısında geçiriyorsa bir süre sonra kadın eşinden soğumakta ve yıpranmaktadır. Eşini psikoloğa götürmek için girişimlerde bulunur ama genellikle erkekler bu konularda psikolojik yardım almaktan kaçınırlar. Kadınlar daha çok duygusal erkekler ise daha çok cinsellik ile ilgili konular-

da psikolog yardımı almaktadır. Kadının bu noktada istediği el ele baş başa göz göze oturmak değil, birlikte bir şeyler konuşarak sohbet etmektir. Kadınları en çok yıpratıcı durumlardan en önemlisi, çiftlerin birbirleri ile konuşamamaları. Öyle çiftler var ki birlikte bir şeyler yapmaktan sıkılıyorlar. Bir yere gideceklerse arkadaşlarını da çağırarak isterler paylaşımcı olmadığı zaman ilişki çiftleri yıpratır.

Kırılan kadın içine kapanıyor

İçine kapanık, depresyon, yemek yeme alışkanlıklarında bozukluk, ev içinde eşi ile paylaşmadığı şeyleri ailesi ve arkadaşları ile paylaşmaya çalışabilir, ruhsal ve psikolojik olarak çökmeye başlar. Kaygı bozuklukları, depresyon, sürekli kötü bir şey olacak duygusu ile yaşamaya başlama, çok ciddi bir ruhsal yatkinliğe sahipse o tetiklenebilir. Böyle durumlarda kadının kesinlikle psikolojik yardım alması önerilir. İçinden çıkılmaz bir hal alan ruhsal durumunun daha da kötüye gitmemesi için kadının izleyeceği en önemli yol, bir uzman yardımı ile içinde bulunduğu durumu aşmaya çalışmasıdır.

bydigi.com

newaya *Şin*

Komploya Karşı Aktif Direniş Çizgisini Esas Alacağız

Bu tarihten sonra hemen hemen tüm okuyucularımızın bildiği hatırlarsak belkide içinde bizzat yer aldığı, nefeslerin tutulduğu, tüm Kürtlerin ayakta olduğu, aynı zamanda da gelecek için belirsizliğin başlangıcıydı. Bu belirsizlik Kürtlerin geleceğini belirleyecekti.

Geçen zamanın ardından görebiliyoruz ki uluslar arası komployu gerçekleştiren güçler komplo ile hedefledikleri amaçlarından çokta uzaklaşmadılar. KJB üyesi Çiğdem Doğu sizler için uluslar arası komployu günümüz siyasal ve politik gelişmeleriyile birlikte değerlendirdi.

Her açıdan Kürtler için zorlu olan günleri her yıl hatırlıyoruz. Bu süreci her anıyla tekrar tekrar çözümlenmek ve anlamaya çalışmak büyük önem taşımaktadır. KCK Önderliğinin Suriye topraklarında kaldığı son günlerinde birlikte olan Tekoşin Ozan yaşadıklarını sizlerle başlıyor yaşam sayfasında.

Ekim ayı, uluslar arası komploya tüm geçmişle bir kez daha yaşadığımız ve değerlendirdiğimiz bir ay olduğu kadar, Kürtler üzerinde geliştirilmek istenen her türlü siyasal, sosyal, kültürel katliam, asimilasyon ve işgal karşısında direnen ve canını bu uğurda ortaya koyan fedailerin de adıdır. Rotında Engin anılarına bağlılığın gereklerini dile getirmeye çalıştığı yazını son sayfamızda okuyabilirsiniz.

AKP hükümetinin gündeminde yeni anayasa taslağı oluşturma gibi bir gündem olsada yaşanan operasyonlar ve dayatılan anti demokratik uygulamalar oluşturulan anayasa taslağının ne kadar demokratik olabileceğinin işaretlerini de vermektedir. Özellikle Türkiye cephesinde olası gelişmeler ve kadın sorununa ilişkin geliştirilecek projeler konusunda DTP bağımsız adaylarından Emine Ayna görüşlerini bizlerle paylaştı. Gazetemizin dokuzuncu sayfasında okuyabilirsiniz.

Siyasal gelişmelerin çatışmalı ve çelişkili yapısı yansımasını sosyal alan sorunlarında göstermeye devam ediyor. Kadın intiharları, şiddet olayları haberleri damgasını vururken Silvan Belediyesi Bünyesinde geliştirilen eğitim kursları bir nebze de olsa Silvan'lı kadınlar için nefes borusu olmaya çalışıyor.

Dünya üzerinden cins çelişmesine dayalı eşitsizlikler varolduğu müddetçe buna karşı gelişen demokratik mücadelenin varlığında sözkonusu olacaktır.

Dünya gündemi sayfamızda bu ay Eritre Ulusal mücadelesine katılan kadın militanların anlattıklarını bulabilirsiniz.

Bu ayki sayımızın özel yazılarından biride Türkiye'de cezaevinde bulunan Mehmet Soylu arkadaşın yazmış olduğu yazıdır. Kültür Sanat sayfasında bulacağınız bu yazıda yaşanan duygu ve düşüncelerin edebi bir yazıyla ifade edilmesine tanık olacaksınız.

Yine anne ve babalar olarak okumak için özen göstereceğinizi düşündüğümüz bir konumuz var Yeni Kuşak sayfasında. Oyunun çocuğun gelişimindeki yeri ve rolü başlıklı yazı özellikle ebeveyleerin çocuk oyunlarına göstereceği önemi biraz daha geliştireceğini düşünüyoruz.

Cinsiyetçilik konulu dosya yazımız bu sayfamızda yayınladığımız ikinci bölümü ile son buluyor. Cinsiyetçilik nedir? Tüm alanlarda nasıl yaşanır? Sorularına az da olsa cevap bulduğunuzumu umuyoruz.

Her zamanki gibi gazetemizin diğer tüm sayfalarını büyük bir merak ve istekle takip edeceğinizi umuyoruz. Tüm sayfaların olduğu gibi Kürtçe sayfalara karşı okuyucularımızın gelişen ilgisi tabiki bizlere daha fazla çalışma azmi veriyor.

Mücadele ruhunun yarattığı demokratik değerlerin amacı olan barış ve adalet dolu bir dünya özlemi ve amacı ile tekrar buluşmak üzere hoşçakalın.

Uluslar arası komplo KCK Önderliğine yönelik olarak 9 Ekim 1998 yılında başladı. Gün geçtikçe boyutlarını, kapsamını daha da net olarak gördüğümüz bu komplo, dokuzuncu yılına girerken KJB örgütlenmesinde Çiğdem Doğu değerlendirdi.

Tarihte ya da güncel politik gerçeklikler içerisinde gelişen kimi komplolar vardır, 9 Ekim komplosunun ardındaki tarihsel ve güncel gerçekliklerini Çiğdem Doğu şöyle değerlendirdi; "Komplonun güncel, kısa vadeli ya da salt belli bir kesimi etkileyecek bir içerikte olmadığını, etki alanının hem uzun vadeli ve hem de geniş bir coğrafyayı kapsadığını net görebiliyoruz. Bu komplo, Kürt halkına, Ortadoğu halklarına, doğru yurtseverliğe ve gelişmekte olan demokratik sosyalist (ya da olgunlaşan sosyalist) değerlere yönelik olarak geliştirilen bir komplodur. Kökü, Ortadoğu'da geliştirilen Kürt Kapanı ve bu kapanın etkilediği Ortadoğu halklar gerçeğinin iç içeliğine dayanmaktadır. Ortadoğu'da ilk defa bu kapanı aşmış olan KCK Önderlik gerçeğidir. Bu Önderlik gerçeği, komplo olarak güncelleştirilen kapan politikası ile lanetin, çözümsüzlüğün ve kapanın içine çekilmek istenmiştir." dedi.

Dokuz yılın her bir yılına ve bugüne baktığımızda, bu politikanın özünden hiçbir şey yitmediğini, kendini yeni biçimlere büründürerek devam ettirdiğini belirten Çiğdem Doğu sözlerine şöyle devam etti. "KCK Önderliğinin bir tabutun farkı olan İmralı hücrelerinde sinsi zehirlenmesi, bu kamuoyuna açıklandığı halde ne hükümetin, ne hükümet dışı güçlerin ve ne de uluslar arası kesimlerin bir tepkide bulunmaması, çözüm yaklaşımının, sözlerinin her birinin akıl almaz bir ceza gerekçesi haline getirilmesi, hücrelerinin (klimadan tutalım duvar boyalarına, pencerelerin yerleştirilişi biçimine kadar) adeta bir özel savaş planlaması dahilinde düzenlenişi, KCK Önderliğinin fiziki olarak imha planının hala devrede olduğunu kanıtıdır." dedi. Bu planın uluslar arası güçlerin de onayı ile yürütüldüğüne de dikkat çeken Sayın Doğu; kompunun günümüzde hala devam ettiğine ilişkin olarak şunları ifade etti; "Komplo uluslar arası olması yönünden de bir şey kaybetmemiştir. '98'deki ittifak ayıdır. Bir yandan KCK Önderliğinin zehirlenmesi, hücre cezaları, bir yandan da buna paralel gerillaya yönelik yoğunluğu arttırılan operasyonlar, kimyasal silah kullanmak da dahil olmak üzere savaş hukukunun yerle bir edilmesi, legal ve meşru demokratik kurumlara, serhıldan gücüne yönelik arka arkası gelmeyen baskılar, saldırılar, demokratik yayın organlarının sürekli kapatılması, faili meçhul cinayetlerin giderek gündemleştirilmesi, meclisteki Kürt temsilcilerinin sürekli baskı altında tutulması, siyasetin dışına itilmek istenmesi, Kürdistan'daki belediyeleri ele geçir-

Nasıl ki KCK Önderliği Kürt halkının özgürlüğünü kadının özgürlüğü ile kopmaz bir bağ içerisinde aldıysa, komplo güçleri de tersinden Kürt halkını yeniden kölelik çizgisine çekebilmek için kadını kölelik çizgisine çekmeye çalışmaktadır. "Önce kadını vurun" ilkesine uygun bir yaklaşımdır bu.

mek üzere adeta seferberlik ilan edilmesi ve son olarak Abdullah Gül'ün cumhurbaşkanı değil de ordunun başkomutanı olarak savaşı yerinde takip etmek üzere ilk seferine Kürdistan'a gerçekleştirmesi ve daha ayrıntıda bir çok örnek, '98 yılında KCK Önderliğinin esaret altına alınması sürecindeki amaçlarla aynıdır" dedi.

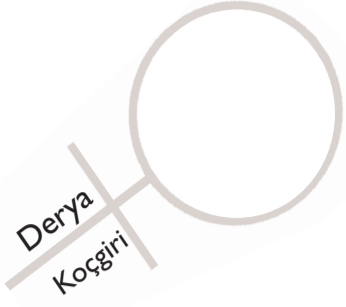
AKP üzerinden İlimli İslam stratejisinin hayata geçirilerek çok tehlikeli bir planın uygulamaya konulduğunu, Seçimlerle birlikte yeniden iktidar olan AKP hükümetinin, şimdi gerçek yüzünü daha açık bir şekilde ortaya koyduğunu, bir savaş hükümeti olduğunu ilan ettiğine dikkat çeken Sayın Doğu; "AKP Kürdistan'da, bir yandan parti organları ve yine kendisine bağlı tarikatlar yoluyla İlimli İslam politikası doğrultusunda örgütlenmesini sağlama çalışmaya çalışmakta, diğer yandan da buna gelmeyen kesimleri açlık, yoksulluk, fuhuş ve uyuşturucu yoluyla yozlaştırmaya, eritmeye çalışmaktadır." dedi.

Bölgede İran, Suriye ve Irak gibi ülkelerle de anti-Kürtlük üzerinden ittifakın güçlendirilerek, işbölümü dahilinde Kürtlere karşı dört parçaya saldırıya geçildiğini belirten Sayın Doğu; Güneşli güçlerinde bu politikanın içine çekme yaklaşımlarının mevcut olduğunu. Irak'ta Kerkük referandumu, yine petrol yasası gibi konularda, daha çok Türkiye eğilimini yansıtan politikaların öne çıktığını ifade ederek, bu konuda Güneşli güçlerin de fazla ses çıkarmayan bir yaklaşımı içerisinde olduklarını belirterek, İran'la ortak planlama geliştirilerek, medya savunma alanlarının bombardımana tutulduğunu, Hatta bazı operasyonların Türk askeri ile ortak gerçekleştirildiğini, Suriye

boyutuyla ise Arap Kemerli politikasının güncelleştirilerek, Kürt halkı örgütlülüğünün dağıtılmak istendiğini belirtiyor.

Özgür kadınla özgür Kürdü şekillendirmeyi esas alan KCK Önderlik öğretisi, tersinden bir silah olarak Özgür Kadın Hareketine karşı kullanılmaya çalışıldığını belirten Sayın Doğu sözlerine şöyle devam ediyor; "Kadını ve kadın hareketini esas ayakta tutan ve direnme gücü sağlayan özgürlük çizgisi muğlaklaştırılmaya, ölçüler geri çekilmeye çalışılıyor. Nasıl ki KCK Önderliği Kürt halkının özgürlüğünü kadının özgürlüğü ile kopmaz bir bağ içerisinde aldıysa, komplo güçleri de tersinden Kürt halkını yeniden kölelik çizgisine çekebilmek için kadını kölelik çizgisine çekmeye çalışmaktadır. "Önce kadını vurun" ilkesine uygun bir yaklaşımdır bu. Kadın hareketi olarak her şeyden önce bu politikayı boşa çıkarmayı esas alıyoruz. Önderlik çizgisinde yaşama, örgütlenme, mücadele etme, bu olmayacaksa da ölme bizim temel ilkemizdir. Bu nedenle her türlü etkinliğimizde, eylemselliğimizde Önderliğimizi, onun çizgisini esas alıyoruz, alacağız. Tüm eylemlerimizin merkezine Önderliğimizin sağlığını ve özgürlüğünü yerleştiriyoruz. Planlarımızın esas budur. Bununla birlikte biraz önce Kuzey eksenli ifade ettiğimiz düşman politikalarını boşa çıkarmayı temel bir yaklaşım olarak belirledik. Tabii ki bunun kendisi her alanda olağanüstü düzeyde bir aktifliği gerektirir. Gerilla mücadelesinde aktif savunma, siyasal, diplomatik, toplumsal alanlarda aktif mücadele anlayışı esastır." dedi.

Kadına dair

Kadın Sorunu Ve Kürt Sorunu İkilemi

Türkiye'deki genel seçimlerden bu yana DTP'liler üzerindeki baskı giderek artıyor. Seçimler sürecinde böyle bir baskının gelişeceğini az çok herkes tahmin ediyordu. Yine de demokrasinin gelişmesi, Kürt sorununun barış ve diyaloga çözümü için tüm iyi niyet yaklaşımları ve arayışları sürdürüldü. Hala da sürdürülmeye çalışılıyor. Buna rağmen Kürtlerin barış arayışları, kısaca alınarak boğulmak isteniyor. Bunun öncülüğünü ise tabii ki AKP hükümeti yapmaktadır. İlimli İslam üzerinden, Kürtlerin imhasını hedefleyen bu anlayışın güncel değeri olabilir. Kürt sorununun çözümünde ve Türkiye'nin demokratikleştirilmesinde, tarihi gerçekliklerin açığa çıkarılmasında ise hiçbir değeri olmayan çözümsüzlüktür. Çözümsüzlüğün çözümü olarak geliştirilen bu politikaların karşısında DTP'lilerin ne yapması gerekiyor çok yazılıyor ve çiziliyor. Hatta Türkiye'deki birçok aydın ve yazar AKP'ye DTP'lileri kucaklaması için nasihat da bulunuyorlar. Kucaklamak veya dışlamak, ötekileştirmek üzerinden yazılan çizilenleri bir kenara bırakırsak, asıl yapılması gerekenlerin neler olduğu üzerinden daha fazla düşünmenin gerektiği açıktır.

Meclise giren vekillerin içinde yer alan sekiz kadın milletvekilinin görevi tüm bu gerçeklik ile birlikte ele alındığında, daha bir önem taşımaktadır. Kürtlerin boğulması üzerinden gelişen politikanın karşısında en fazla etkili durarak, mücadele edecek kadının özgürlük mücadelesidir. Kürt özgürlük hareketinin boğulması, analık kültürünün yok edilmesi ile eş değerdedir. Analık kültürünün yok edilmesi ile yok edilecek halkların kardeşliği, kültürlerin ortaklığı, tarihte yaşanmış olan halkların birliktenliği gerçeğidir. Bu gerçekliğin karşısına da duracak mücadele ise anlamlı bir görev ise olmaktadır. Günümüzde ise halkların tarihine karşı böyle bir politika AKP üzerinden yaşama geçiriliyor. Kadın vekiller, sindirme, ezme, etkisizleştirme, devlet politikalarına eklemeye üzerinden yürütülen AKP politikalarının gerçeğini halkımıza anlatma, deşifre etme ile bire bir sorumlu olmalıdırlar. Bu birinci olarak yapacakları görevdir. İkinci olarak bunun karşısında etkili bir mücadele yürütmelidirler. Etkili mücadele kuşkusuz sadece söz ile ifadesini bulmamaktadır. Kadın sorununun insanlığın en temel sorunu olan demokrasi sorunundan ayıran, pragmatik yaklaşımlara ele alınan gerçekliğin, Kürt sorununun ele alınışından bağımsız değerlendirmek mümkün değildir.

Nasıl ki Kürt sorununun boğulması için yeniden güncelleştirilen pragmatik politikalar ile demokrasi sorunu ayrıştırılmaktaysa, kadın sorunu ve demokrasi sorunununun ayrıştırılması aynı anlamı taşımaktadır. Bu nedenle kimileri tarafından Kürt kadınının özgürlük mücadelesine yakıştırılmaya çalışılan, "kadın sorunu ile ilgilenmiyorlar, sadece ulusal sorunu öne çıkartıyorlar" söylemleri aynı politikaların ortak konsepti olmaktadır. Her iki politika, Kürt özgürlük mücadelesini farklı cephelerden bitirmenin sonucu olarak ortaya konulmaktadır.

AKP hükümeti ve onu besleyen devletin tüm mekanizmaları Kürt kadınlarının mücadele içerisindeki etkilerini ve güçlerini bildiklerinden daha fazla bu vekillerimizi etkisizleştirmenin yolunu izlemektedir. Şimdiden bazı kadın vekiller için açtıkları davalar bunun bir sonucu olarak gelişmektedir. Kadının pasifleştirilmesi, susturulması meclisteki tüm grubun etkisiz kılınarak, sistem içileştirilmenin de yolu olarak izlenmektedir. Fakat şu da bilinmektedir ki, Kürt kadınları bu tür bayatlamış, güncel hiçbir değeri olmayan bu politikaları çoktan çözmüştür. Kadın vekiller, hem meclis içerisinde hem de meclis dışında karşılaştırma üzerinden geliştirilen bu politikalara karşılık, daha fazla kadınları örgütlemeyi esas almalıdır. Kadın özgürlük mücadelesine inanan, gönülden bağlı kadınlar ile ortak platformlarda bir araya gelerek çok çeşitli örgütlenmelere gitmelidirler.

Meya; Yüz On Kadını Mezun Etti

"Kadınlar aldıkları eğitim sonrası donanımın verdiği güvenle daha cesaretli yaklaşımlar sergiliyorlar. Burada karar alıyor, sorumluluklarda ortaklaşıyor ve pratikte uygulama çabasını gösterebiliyor"

Kürdistan'da Kadının yaşadığı yaşam zorluklarını verdiği eğitim kurslarıyla biraz da olsa hafifleten Meya Kadın Kurumu yürüttüğü çalışmalara bir yenisini daha ekledi. Silvan Belediyesi Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi ikinci dönem Bilgisayar, İngilizce ve okuma yazma dallarında verilen eğitimlerin ikinci bölümü sonuçlandı. Birinci dönem yüz yedi kadına verilen sertifika ile ikinci bölüme daha fazla bir katılım gösteren kadınlardan ikinci dönemde yüz on kişi sertifika aldı.

Silvan Belediyesi Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi ikinci dönem Bilgisayar, İngilizce ve okuma yazma dallarında verilen eğitimlerin son bulmasından sonra öğrenciler ile Meya Sosyal Gelişim Merkezince birlikte organize edilen piknikle kurs döneminin başarılı geçmesinden dolayı Bezwan ve Malabadi köprüsüne giderek yeni dönem için motivasyon sağladılar.

Eğitimlerin verilmeye başlanmasıyla birlikte taleplerin arttığını gözlemlemiş bulunmaktayız.

Silvan Belediyesi Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi Koordinatörü Gülay Söker yürüttükleri çalışmalara ilişkin olarak; "yüz on kadını ikinci dönem mezun eden Silvan Belediyesi Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi düzenlediği dönem sonu etkinliği ile bir dönemi önemli başarılarla kapattı. Önümüzdeki dönem Eylül ayından itibaren tekrar başlayan kurslar, daha ileri bir eğitimle sürdürülmeye çalışılacaktır. Birinci ve İkinci dönem birinci kademe İngilizce mezunları yeni dönemle birlikte ikinci kademeye geçiş yapacaklardır. Eğitimlerin verilmeye başlanmasıyla birlikte taleplerin arttığını gözlemlemiş bulunmaktayız. Bunun için Meya Kadın Merkezi olarak daha ileri bir teknik ve teorik potansiyelle ihtiyaçlara yanıt vermeye dönem sonunda kursiyerlerimizde önemli bir gelişme sağlamaya çalışacağız" dedi.

Verilen kurslarda Görsel eğitim

gereçleriyle eğitimin kolaylaştırıldığını ve kadınların daha hızlı geliştiğini ve tüm bu imkanların Silvan Kadınının ayağına getirildiğini belirten Söker, her gün biraz daha iyiye giderek gelişme katetiklerinin altını çizdi.

Kadınlar aldıkları eğitim sonrası donanımın verdiği güvenle daha cesaretli yaklaşımlar sergileyebiliyorlar.

Silvanlı kadınlara verilen kursların dışında bilinç yükseltme çalışmalarını yürütüldü ve danışmanlık

larının önünde engel olan geleneksel toplumsal geri yanlarda vurgu yaptı.

"Silvan'lı bütün kadınların Meya'ya başvurarak değişik alanlarında eğitim görmelerini istiyorum."

Kendileriyle görüştüğümüz kursiyerlerde böyle bir çalışmadan oldukça memnun kaldıklarını belirterek. Meya'nın bu tür faaliyetler göstermesinin ilçe kadınlarının gelişmesi için önemli olduğuna dikkat çektiler.

Silvan Belediyesi Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi bünyesinde ikinci dönem Bilgisayar kursuna katılan Basriye Yaşar kurs sonunda görüşlerini şöyle dile getirdi. "MeYa Ka-

dın Merkezini çok iyi bir kurumdur. Ben evde oturmak istemiyorum ki birçok kadının da bunu yapmak istemediğini biliyorum, onun için Meya Kadın Merkezinde ikinci dönem bilgisayar kursuna kaydımı yaptım ve mezun oldum" diyerek yaşadıklarını özetliyor. Meya' da birçok dalda eğitim verildiğini söyleyen Basriye Yaşar, konuşmasının devamında ise-"Silvan'lı bütün kadınların Meya'ya başvurarak değişik alanlarında eğitim görmelerini istiyorum. Ben şu an Bilgisayar kursunu bitirmiş bulunmaktayım ve dikiz atölyesine devam ediyorum. Meya Kadın Merkezini kuran Belediye Başkanımıza ve emeği geçen arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz" dedi.

Tüm kursiyerlerin öğrendiklerinden ve yaptıklarından büyük bir memnuniyet duymaları, Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi Çalışanları içinde büyük bir moral ve esin kaynağı olabiliyor. Yerel inisiyatifin daha fazla gelişebilmesi için bundan sonrada çalışmalarının sürdüreceklerini belirten Meya Sosyal Gelişim ve Danışmanlık Merkezi Silvan Kadını için önemli imkan ve olanakları yaratacak bir kurum olmasıyla da bölgede örnek teşkil ediyor.

Fatma Savcı

Afrika'nın Boynuzu: Eritre

Eritre, Kızıl Deniz kıyısında, "Afrika'nın boynuzu" olarak adlandırılan bölgede, yaklaşık 4.5 milyon nüfuslu, fakir, dağlık, kıraç bir ülke. 2. Dünya Savaşı sonrasında ülkenin ekonomik durumu çok kötüleşip açlıktan ölümlerin önü alınamayınca Birleşmiş Milletler geçici olarak Eritre'yi daha iyi durumdaki Etiyopya'ya bağladı. Etiyopya bu bağlanmayı geçici değil, kalıcı kılmak için kendi adamlarını getirip, yerel halk üzerinde baskı kurunca 1960'ların hemen başında Eritre'nin bağımsızlığı için silahlı mücadele gerilla hareketine başlandı ve 1991'e kadar devam etti. 30 sene kesintisiz iç savaş yaşayan Eritre'de aktif mücadelede yer alan ve uğruna mücadele verdiği örgüt tarafından tehdit edilen ve ismini vermek istemeyen bir kadının mücadele öyküsünü sunuyoruz.

• Eritre Kurtuluş Cephesine ne zaman girdiniz?

Genç bir kızken başladım mücadeleye. İlk etapta okullarda dilimizin yasaklanması ile başladı bir çok şey. Biz bu yasağa karşı çeşitli eylemler yapmaya başladık gençler olarak. Faili meçhul cinayetlerin gelişmesi ile birlikte aktif olarak kurtuluş cephesine destek sunmaya başladım.

• Örgütlenme biçiminiz nasıldı?

Fedailerle birlikte bir de kadrolarımız vardı. Fedailerle kuryelikler biçiminde illegal olarak ilişki halindeydik. Kadrolar ve fedailer her çalışma sahasında yer alıyorlardı. Aktif savaşın içerisinde savaşçı, ama aynı zamanda geri planda çocuk eğitimi, kültür, işçi derneklerinde örgütlenme yapıyorlardı. Örgütlülüğümüzün ilk dönemlerinde militanların evlenmesi yasaktı; olası bir durumda tutuklamalar söz konusuydu çünkü. Daha sonra örgütün izni dahilinde evlilikler oldu. Evlenen militanlar yılda bir ay görülebiliyorlardı. Bunun dışında her biri savaşın farklı cephelerinde savaşıyorlardı. Militan aktarımı her taraftan oluyordu. Çoğu kişi Avrupa'da üniversiteyi bitirdikten sonra örgüte katılma sözü veriyordu ve bitirdikten sonra direk savaş cephesine geçiyorlardı. Militanların çoğu eğitimliydi. Din farkı gözetmiyorduk. Hepimiz ortak mücadele ediyorduk.

• Örgütte kadın militanları ne tür görevler üstlendiler?

Örgütümüzün % 80'i kadınlardan oluşuyordu. Kadınlara her görev sahasında yer alıyordu. Geri cephe çalışmasında, köylerde çocuk eğitimlerinde, doktorluk, hemşirelik gibi her türlü çalışmada varlardı ama aynı zamanda orduda da komutan olarak görev yapıyorlardı. Savaşta da geri cephede de en çok

'Yönetici ve karar gücü olan kadınlar olmalı ve çoğalmalı. Her şeye rağmen özgürlük için birlik olunmalı. Toplumunu değiştirmeyi, erkeğe, çocuğa ülkeyi sevdirmeyi başarmalıdır.'

kadın mücadele etti.

Ben, uzun süre milis çalışmalarında yer aldım. Aktif olarak komitede, köy örgütlenmelerinde yer aldım. Lojistik destek sunuyordum. Yemeklerden tutun, ilaçlarına, hatta eylemler için gereken malzemeleri bile gönderiyordum. Daha sonra benim gibi faaliyet yürüten komşumun bir eyleme katılması sonucunda yakalanması ile birlikte ben de ikinci hedef olarak gösterildim. Örgütün onayı ile Avrupa'ya çıkmak durumunda kaldım. İlk çalışmam İtalya'da Eritreli çocuklara ana dillerinde eğitim vermek oldu. Yine 'Kırmızı Gül' isimli kültür derneğinin kadrosu ve aktif kadın çalışanıydım. Bunlar dışında Eritre İşçi Derneği çalışanıydım. Daha sonra İsviçre'ye geldim. İsviçre'de 1987-1988 yılları arasında Eritre Kadın Örgütü sorumlusuydum. Burada çeşitli çalışmalar yapıyor, daha çok maddi anlamda yardım toplayıp kurtuluş cephesine gönderiyorduk. Yemek yapıp satıyorduk. Her Eritreli marifeti neyse onu yapıp satıyor ve kurtuluş cephesine gönderiyordu. Özellikle kadınlar arasında müthiş bir birlik vardı. O kadar çalışıyorduk ki, buradan topladıklarımızla Eritre'de kadınlar için sabun fabrikası açıyorduk ve kadının çeşitli ihtiyaçlarını giderebilecek iş yerleri açıyorduk.

• Eritre kadınlarının sizden beklentileri nelerdi?

Biz sadece toprağımızın özgürleşmesi için savaşıyorduk. Toplumsal demokrasi, barış ve düşünce özgürlüğü için de mücadele veriyorduk. Örgüt içerisinde her türlü eleştiri yapma, düşünceleri ifade etme hakkımız vardı. Yılda bir defa kongreler yapıyorduk ve bu kongrelerde durumumuzu değerlendiriyorduk ve tabii ki çalışmalarımızı nasıl daha güçlendirebileceğimiz üzerine tartışıyorduk. Kadın örgütü önemliydi. Kongrelerimizi Bologna'da (İtalya) yapıyorduk. Paramız çok gitmesin diye toplantılarımızı hep çadırlarda yapıyorduk. Avrupa çapında etkinlikler yapıyorduk. Rusya, Danimarka, İsviçre, İsveç, İtalya hemen hemen Avrupa'nın bir çok ülkesinde örgütlüydük. İsrail ve Riyad'da gizli örgütlenmiştik. Beyrut'ta resmi büromuz vardı.

• Peki özgürlüğünüzü elde ettikten sonra ne oldu?

Aslında bizim örgütümüz özgürlüğünü elde etmeden hemen önce bir çok şeyi değiştirdi. Bölgeyi iyi bilen ve sorunları iyi takip eden herkes Eritre mücadelesinin özgürlüğe, zafere kavuşacağına tahmin ediyordu. Bundan dolayı hemen öncesinde yapılan bir kongrede bütün örgütlenmelere son verildi. En başta da kadın örgütlenmesine. Bunların yanında gençlik, kültürel örgütlenmelerin hepsi durduruldu. Bütün bunların durdurulması ardından herkesin tahmin edileceği gibi diktatörlük gelecekti. Biz ise 100 yıl özgürlük için savaştık. 20 yıl mücadele etmiştik bu cephede. Yaralanan ve ölen insanlar vardı. Örgütümüzün böyle bir karar alması

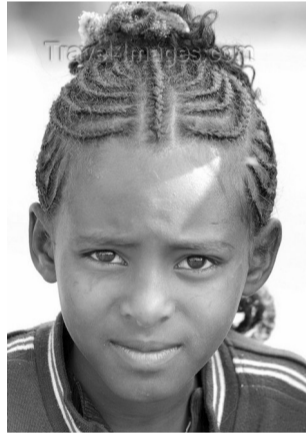
bir çok kadroda ciddi kırılmalara yol açtı. Ben bütün çalışmalarımı durdurdum. Hatta artık maddi yardımı bile durdurdum. Çünkü daha önce bütün emeklerimin nereye gittiğinden emindim. Ama artık emeklerimin veya yardımlarımın nereye gideceğini kestiremiyordum. Çünkü örgütüm, benim mücadele ettiğim örgüt değildi artık.

• Peki şimdi bu örgütler artık yok mu?

Hepsini yeniden oluşturduklar. Ancak bir süre sonra hükümet kadrolarını gönderdiler. Ve bu kadrolar Eritre'de ticari çıkar amaçlı burada çalışmaya başladılar. O açıdan halk nezdinde eskisi kadar güven duyulmuyor.

• Şu anda sivil toplum örgütleri yok mu Eritre'de?

Hayır yok. Ama burada eski kurtuluş cephesinin üyelerinden kişiler hükümete karşı mücadele vermektedirler. Ancak Eritre Afrika merkezinde olduğu için ABD de Eritre'de hakim olmak istiyor. Bu anlamda buradaki örgütlenmeler ona karşı da mücadele veriyor.

• Eritre'de kadın hakları ne düzeyde?

Eskiye oranla tabii ki iyi. Kadınların işe ve siyasete katılma hakkı var şimdi. Çünkü en çok kadınlar mücadele etti. Ama bu haklar yeterli değil. Kadın kadını eliyle mücadeleye devam edip toplumu değiştirmeli. Çünkü kadın yönetseydi, ülke bir bütünlük içinde olurdu. Ama şimdi düşünce hakkımız yok, eleştiri hakkımız yok. Adımı veremiyorum, çünkü versem farklı yönelimlere maruz kalabilirim uğruna mücadele verdiğim ülkem tarafından.

• Son olarak kadın hakları için mücadele verenlere neler söyleyeceksiniz?

Mücadeleye mutlaka devam etmelidirler. Kadın her konuda hassastır. Erkek sadece kendini düşünür, nasıl iktidar olabileceğini düşünür. Ama kadın bir çalışmanın her yönünü ayrıntısı ile düşünür. Yönetici ve karar gücü olan kadınlar olmalı ve çoğalmalı. Her şeye rağmen özgürlük için birlik olunmalı. Toplumunu değiştirmeyi, ülkeyi erkeğe, çocuğa sevdirmeyi başarmalıdır. Hatta erkekte sevginin gelişmesi bile kadının elindedir. Sizin mücadelenizde de başarılar diliyorum.

Nujin Zerya-Berfin Dilav

Kadına dair

Vildan Dirik

Gökkuşağı Düşleri

A tılan odunların kızarttığı sobanın çevresinde çocukluğumun en keyifli dakikaları... Yine elektrikler kesik. Gaz lambasının is kokan kokusuna aldırış etmeden kardeşlerimle oynayıp duruyoruz. Akdeniz'e has rüzgarlı ve yağışlı bir kış gününde ne geçmişin hesapları ne de gelecek kaygılarımız var. Tek derdimiz oyun, oyun yine oyun.

1980'lere doğru gidiyoruz. Birden abimin aklına 2000 yılında kaç yaşında olacağımız geldi. Derken kalemler kağıtlar koşturuldu ve hesapladık babamın yardımıyla. Uff!.. Ben çoktan 30'u geçmiş olacaktım. Hele annem, babam kesin ölürlü. O kadar uzun yaşanır mıydı hiç? İlk o zaman korkmuşum ölümden. Annemi babamı kaybedeceğim gerçeği ilk o zaman yüreğimi belirgin bir biçimde incitmişti. Bir an suskunluk çökmüştü üzerimize. Ardından babam her zamanki canlılığıyla 2000 yılında dünyanın nasıl değişebileceği, bilimin yenilikleri sayesinde yaşamın nasıl rahatlayacağı konusunda bazı örnekler getirince hepimiz yeniden canlandık, pür dikkat onu dinlemeye ve zaman zaman çocuklara ait yaratıcılık ve müthiş hayalgüçümüze ona eşlik etmeye başladık.

Abim ki hep en zeki ve en yaratıcımızdı: "Bence bilgisayarlar her işi yapacak, insanlar sadece onları kullanmaya yarayacaklar" demişti. Ortancamız -biz ona açık yeşil göz renginden dolayı 'Camgöz' derdik;- bence otobüsler yolcuları koltuklarıyla beraber incecekleri yere bırakacaklar, kimse uykusundan uyanmak zorunda kalmayacak" demişti. Bir hayli gülmüştük uykucuya. En küçüğümüz ise şekerlerden filan söz edince "gene boğazını düşünüyor" diyerek kızdırmıştı onu. Ben de; "tabak ve bardakların tümü artık kağıttan olacak, yiyecek için atacağız. Kadınlar bulaşık yıkamayacak, soğukta elleri üşümeyecek demiştin. Zavallı annemin buz gibi sularla elleri kızarana kadar bulaşık yıkamasından ve bunu her gün defalarca yapmasından acı duyuyordum. Hele çamaşır günleri mahalle çeşmesinden taşıma sularla kazanların doldurulması, altına atılan odunların suların ısıtılıp çamaşırın yıpranan ellerle ovulması, kan-ter içindeki kadınların şikayetçi sohbetleri hiç aklımdan çıkmazdı. Çocukken üstümüzü kirlettiğimizde neden dayak yediğimize sonraları anlayışlı bir anlamla yaklaşmam bu yüzdendi. Bir gün anneannem gökkuşağının altından geçsem oğlan olacağımı söylemişti. Ben de "birgün mutlaka gökkuşağının altından geçip erkek olacağım ve çamaşır yıkamayacağım" diye düşünmüştüm.

Yıllar geçti, 2000 yılı geldi çattı. Hakkı çıktığımız da oldu, yanıldığımız da. Babam 2000'i görmeden yaşamı terketmişti. Annemse hala bizimle. Otobüsler koltukları vermiyor, şekerler evlere kendiliğinden gelmiyor ama bilgisayarlar dünyayı yönetiyor. Kağıt tabaklar var ama pek rağbet yok. Çünkü bulaşık makinesi diye bir icat çıktı bana da nasip olan. Evet, her şey çıktı. İnsanlığın yararına zararına olan her şey çıktı, ama şu kadınlar mutfaktan bir türlü çıkamadı. İnsan yaşamının devamı için gerekli olan mutfak ağız tadımız... Yemek pişirmek keyifli bir uğraş olsa da yaşam alanımız bununla sınırlı kalmamalı sevgili bayanlar. Yaşama anlam katan tek şey fiziksel doyum olsaydı, bunu en iyi biz becerebilirdik. Bunu ispatlamış durumdayız. Ama ya ruhumuz, beynimiz, yüreğimiz? Bunları doyurmak için de en az mutfakta geçirdiğimiz sürenin yarısını verebilir miyiz? Artık gökkuşağı masalları da yok ki avunalım. 'Niye erkek olmadık' diye üzüleceğimize, gelin kadın olmanın onuru ile bize günümüzde sunulan olanakları değerlendirip yaşamın gerçek anlamını, ruhsal, düşünsel doyunluğu yakalayabilmek için gerekli olan ne ise onu yapalım. Unutmayın yaşam mutfaktan ibaret değil. Onun dışında bizim de içinde olduğumuz kocaman bir dünya var ve bu dünya bizim için de dönüyor. Dünya bizim için de dönüyorsa bizim de ona karşı sorumluluklarımız olmalı. Öyle değil mi? Haydi o zaman hiç ertelemeyen dünyaya neler olduğuna bakın. Sevgiyle kalın.

Cinsiyetçilik-II

Dünya da cins olarak sayısal eşitliğimiz olsa da toplumsal alanın her yerinde temsiliyet düzeyimiz hiçbir zaman eşit olmaz. Erkek, yaşamın tüm kamusal alanında yerini alırken kadınlarımız bundan mahrum bırakılmıştır. Erkek egemenlikli sistemin bilinçli ve iktidara dayalı bir yaklaşımı olan bu durum, kadının tamamen toplumsal mücadele araç ve olanaklarından uzaklaştırılması olarak değerlendirilebilir. Yaşamın yaratılmasının, dönüştürülmesinin en önemli zemininden uzaklaştırılan kadınlarımıza tek alternatif olarak ev içine hapsedilmek ve tamamen siyasetin dışına itilmek reva görülmektedir. Kadınlar kendi ülkelerinde kullanılan oyların yarısına sahip oldukları halde parlamentoda ve ya kabinede bakan olarak hiçbir zaman yeterli düzeyde temsiliyetini bulmaz. Cinsiyetçi siyasetin, kadın ve ezilenler üzerinde en geniş ve sistemli baskıları geliştirmenin aracı olarak kurumlaştırılması, toplumsal eşitsizliği, adaletsizliği ve iradesiz bir yaşama tabi kılınmayı beraberinde getirmektedir. Diğer yandan kadınlarımızın siyasete katılımı genelde erkek egemenlikli sınıf ve toplum gerçeğinin perde arkası bir savunucusu ya da tamamen erkek karakterli bir siyaset yürütücüsü olarak gerçekleşmektedir. Kendi rengiyle, kimliği ve değerleriyle siyasete katılmayan kadınlarımızın yitirdiği kendi öz tarihsel ve komünal değerlerine yüzlerini dönmeleri bu açıdan çok önemli olmaktadır.

Dünyanın önemli ve dördüncü güç olarak tabir edilen medya alanında ise durum daha bir vahim hal alır. Cinsiyetçiliğin ya da toplumsal cinsiyetçiliğin en yoğun işlendiği ve bunun erkeğe de, kadına da en çok içselleştirilmesi için çalışmaların yürütüldüğü alan medya alanı olmaktadır. Medya sürekli kadının kullanılan bir nesne, meta ve obje olduğunu vurgulamaktadır. Bununla sistem, erkek egemenlikli toplumda kadının yerinin ve statüsünün neresi olduğunu hatırlatan programlarla kendi erkek ideolojisini pekiştirmektedir. Reklamlardan, TV dizilerine, haberler ve gazete sayfalarına kadar kadının 'yeri' bizlere sürekli anlatılır ve empoze edilmeye çalışılır. Reklamlarda kadın ve satılmak istenilen meta araçları sürekli özdeşleştirilmekte, kadın ve çocuklar metanın bir parçası gibi topluma sunulmaktadır. TV dizilerinde sahne aşk edebiyatlarıyla kadın, hep kurtarılmayı bekleyen, aldatılan, ihanete uğrayan ve kandırılan konumda tutulmaktadır. Aile kurumunun üstünlüğü, kutsallığı ve kadının 'namus kisvesi' altında terbiyesi ilk planda tutulmaya çalışılırken; çeşitli tele vole, magazin programlarında pornoyu aratmayacak bir biçimde kadın, cinsel bir obje olarak işlenmektedir. Haber programlarında ise durum farklı değil; ya gündemin sonunda, önemsiz, değersizmiş gibi kadına dair olana yer verilir ya da popü-

list kültürün etkisiyle kadına dair yapılan aktiviteler küçümsenir. Diğer yandan çok ikiye bölünmüş bir şekilde kadını eve, dört duvar arasına kapatmayı hedefleyen yayın politikaları oluşturan basın iyi, namuslu anne ve eş kimliğini ön plana çıkartmaya çalışmaktadır. Bu nedenledir ki kadın ve erkekleri etkileyen, biçimlendiren kitle iletişim araçları egemen sınıfın, sistemin kendisini devam ettirmesinin, ayakta tutmasının teminatı konumundadır.

Cinsiyetçilik, bir kız veya erkek olarak davranmaktan daha fazla bir şeydir; cinsiyetçiliği, başkalarıyla olan etkileşimlerimizde yaratılan ve yeniden yaratılan bir toplumsal kurum olarak anlamamız önemlidir. Bizler bir gün boyunca, binlerce önemsiz eylemde cinsiyeti toplumsal olarak yeniden üretiriz, oluştururuz. Ancak toplum içinde oluşturduğumuz kadınsılık ve erkeksilik yani toplumsal roller hiçbir zaman doğal değildir, olamaz da. Ön-

der Apo, bunu şu cümleleriyle çok güzel dile getirmiştir: "sanki kadının yaşadıkları doğallığın gerekleriymiş gibi bir anlayış tüm bilimsel yaklaşımlarda, ahlaki ve siyasi tutumlarda ön varsayım olarak kabul görür. Daha hazin olan kadının kendisi de bu paradigmayı doğal kabul etmeye alışmıştır" Görüyoruz ki cinsiyetçilik, bir davranış biçimi, biyolojik bir durum olmaktan çok bir zihniyet sorunudur. Tek bir günümüzü bile değerlendirirsek, tüm mimik hareketlerimizden tutalım davranış biçimimizi, kullandığımız dil ve üslubumuzu, olay ve olgulara bakış açımızı edindiğimiz zihniyetin belirlediğini çok açık bir şekilde görebiliriz. İrademiz ve bilinci-

Cinsiyetçilik, bir kız veya erkek olarak davranmaktan daha fazla bir şeydir; cinsiyetçiliği, başkalarıyla olan etkileşimlerimizde yaratılan ve yeniden yaratılan bir toplumsal kurum olarak anlamamız önemlidir.

miz dışında doğduğumuz günden itibaren bize öğretilen bu zihniyet kalıplarını her gün, her yerde içselleştiririz. Özünde içselleştirdiğimiz kendi köleliğimizdir. Cinsiyetimiz ya da biyolojik farklılığımız veya bize biçilen toplumsal rol, sanki köleliğimizin en temel gerekçesiymiş gibi bize sürekli empoze edilmeye çalışılır. Yaptığımız tüm işler küçümsenir, gereksizmiş gibi görülür ve 'kadınca' bulunur. Köleliğimiz, erkek egemenlikli sistemin tüm kurumlarında topyekün meşrulaştırılmaya çalışılır. Sistemin en temel çelişkisi olan cinsiyetçilik, sıradanlaştırılıp basitleştirilerek bireyselleştirilip parçalı kılınır. Tüm bunların altında yatan da derin bir iktidar anlayışıdır. O halde devletçi iktidar anlayışını, aileyi çözümlenmeden kendi köleliğimizi çözümlenemeyiz.

Kadın ve erkekler olarak bizlerin, kendi gerçekliğimizin tarihsel ve toplumsal olarak farkında olmamız, doğumumuzdan itibaren bize biçilen rolü doğru sorgulamamız çok önemli. Erkek egemenlikli zihniyetin üzerimizde yani düşünce ve davranış kalıplarımızda yarattığı tahribatı çok yönlü görerek anlam gücümüzü geliştirmemiz gerek-

mekte. Kullandığımız dil kime ait? Nasıl ve hangi ideolojiye göre düşünüyor, duygulanıyor ve yaşıyoruz? Kadınsılığımız veya erkeksiliğimiz doğal mıdır? Taşındığımız kadınlık ya da erkeklik kimliğimiz, kişiliğimiz neye göre oluşmuştur, bunun toplumsal cinsiyetçilikle bağlantısı nedir...vs. birçok soruyu kendimize sorarak kendi öz kimliğimize ve gerçekliğimize doğru adım atmamızdır. Cins bilincimizi geliştirerek kendi özümüzü aramızda, sınıflı toplumu sorgulamamızla mümkün olacaktır. Unutmayalım ki, geleneksel kadınsı ve erkeksi teslimiyetimiz fiziki veya biyolojik değil tamamen toplumsaldır ve kaynağı iktidarın getirdiği kölelikte yatmaktadır.

Zihniyet sorgulamamızı hiç uzakta değil aile içersinde başlatabiliriz. Nasıl yaşıyoruz, kadınlar ve erkekler olarak bizden beklenenler neler, neden farklılıklarımızı demokratik, özgür, cins eşitliğini hedefleyen ortak yaşama hedefine dönüştüremiyoruz gibi bir çok soruyu kendimize sorup cevabını bulmalıyız. Yani geleneksel aile kurumunu radikal bir sorgulamadan geçirecek, bencil, güdüsül ilişkilerden arınarak özgür yaşam yolunda adımlar atmamızdır. Ortak yaşam iradesini gösterebilmemiz için demokratik güç birliğine dayalı, eşit, özgür ilişkileri yaratabilmeliyiz. Toplumumuzun ve özgürlüğümüzün geleceği olan çocuklarımızı biyolojik ayrıma dayalı rol biçerek asla ve asla yetiştirmemeliyiz; her şey den önce bir insan olarak fırsat eşitliğini nerede olursa olsun her zaman tanımalı ve öyle yaklaşmalıyız.

Unutmayalım ki toplumsal cinsiyetçilik tüm toplumu ilgilendiren ve etkileyen bir olgudur. Bu açıdan toplumsal cinsiyetçiliğin veya erkek bakış açısıyla şekillenen toplum gerçekliğinin getirdiği toplumsal çürümeyi görerek, sevgisizliğe, insana karşı ilgisizliğe, maneviyattan başalma yani anlam yitimine, şiddete, baskı ve işkenceye karşı mücadele etmemiz de çok önemli. Çünkü erkek egemenlikli zihniyetle şekillenen bir toplumun en üst düzeyde biyolojik iktidar anlayışı ve yol yöntemleriyle biçimlendirilmesi, kendi içinde doğal toplumun tüm etik değerlerine ters düşmesi sonucu bir yaşam, ilişki biçimi oluşturur. Kutsal bilinen değerler anlam yitimine uğrayarak dejenere edilir. İyi ile kötünün, güzel ile çirkinin, sevgi ile nefretin vb. ters yüz edilmesi sonucu insanın elinden yaşam dayanakları alınır. Her şey; manevi, ahlaki tüm değerlerde dahil bencil, çıkarıcı bir biçimde anlamsızlaştırılarak kullanılır. Tüm buna karşı öncelikle kendimizde, aile ve çevremizde doğal topluma dair olan yanlarımızın bilincine varmamız yani doğal toplumun komünal değerlerini yeniden canlandırmamız, kadınlar ve erkekler olarak demokratik güç birliğine dayalı yaşam dayanaklarını oluşturmamız gerekmektedir. Kadınlarımızın da bu yaşamın bir öznesi olduğunu, onun iradesinin ve kararının olmadığı bir yaşamın yaşanılmaz olduğunu bilecek düşünmemiz, davranmamız önemli olmaktadır. Dili, düşüncesi ve kendine ait eylemi olmayanın bir topluma kendi rengini, sesini katamayacağı, dolayısıyla tek renkli, tek sesli erkek egemenlikli bir toplumun bize hiçbir şey kazandırmayacağını bilerek cinsiyetçiliğe karşı her birimizin aktif bir mücadele içersinde olması, eşit, özgür ve yeni bir toplumun yaratılmasında mihenk taşı rolünü oynayacaktır.

Oyun Ve Çocuğun Gelişimi

Çocuğun kendi kültüründeki yada grubundaki diğer insanlarla geçinebilmesi, grubun kural ve değerlerine uymayı öğrenmesi ve benimsemesi oyun esnasında indirekt gelişir

Yetişkinler tarafından boşa geçen zaman olarak görülebilen oyun, çocuk için en doğal ve en aktif öğrenme ortamıdır.

Çocuğun doğal dürtülerinden biri olan oyun, kendiliğinden şekillenen, onun öğrenmesini, yaratıcılığını geliştirmesini ve enerjisini boşaltabilmesine yarayan keyifli bir etkinliktir. Oyun esnasında çocuk kendini, duygularını ifade edebildiği gibi yeteneklerini keşfedip geliştirebildiği, yaratıcı potansiyelini kullandığı dil, zihin, sosyal, duygusal ve motor becerilerini geliştirebildiği en önemli aktivitedir. Kısaca oyun, çocuk için en önemli, en doğal ve en aktif öğrenme ortamıdır.

Çocuk oynadığı oyunlar esnasında sorumluluk alma gibi temel toplumsal kuralları öğrenmektedir. Oyun çocuğa araştırma, gözlem yapma, keşfetme, yeni beceriler geliştirme ve başarısızlık endişesi duymadan yeni ve değişik rolleri üstlenme imkanı sağlar. Bu da onlara yaşam tecrübesini arttırmak için olanak sağlar.

Oyun çocukların çeşitli gelişimlerinde çok büyük bir öneme sahiptir. Bunları; fiziksel, duygusal, sosyal, zihinsel ve dil gelişimi olarak sıralayabiliriz.

Çocuğun fiziksel gelişiminde oyunun etkileri:

Çocuğun çeşitli fiziksel güç gerektiren oyunlar oynaması koşma, atlama, sürünme vb.

Onun dolaşım, solunum, sindirim ve boşaltım gibi sistemlerinin düzenli çalışmasını sağlamasının yanı sıra oksijen alımı, kan dolaşımı ve dokulara besin sağlamasında artırmaktadır.

Bunun yanı sıra çocuğun bazı hareketleri oyun esnasında tekrarlaması, doğal olarak onun kas gelişimini hızlandırmaktadır.

Çocuğun duygusal gelişiminde oyunun etkileri;

Oyun çocuğun endişesini hafifletici, gerçeğin baskısından kurtulma ve haz verici aktivitelerin tekrarlanması, yasaklanan güdülerin ifadesi olarak tanımlanır.

Günlük yaşamda çocuğun rahatsız olduğu durumlar, diğer insanlarla paylaşmadığı duyguları yada kendini ifade edemediği duygularını sembolik olarak oyuna yansıtabilir ve bunları oyun yoluyla ifade edebilir. Bu oynanan oyunlar çocukların yaşamlarının her döneminde farklılık gösterir.

Çocukların oynadıkları oyunlar esnasında bilinçli şekilde yapılan

gözlemler: Çocuğun aile yada arkadaş çevresinde yaşadığı herhangi olumlu veya olumsuz bir olayı korkularını yada sosyal çevresi ile iletişim kuramama gibi problemleri çocuğun oynadığı oyunlar esnasında gözlemlemek mümkündür.

Buna karşın çocuk oyun esnasında birçok duygusal tepkiyi öğrenirken, aynı zamanda bazı duygusal tepkileri kontrol altına almayı da öğrenir.

Çocuğun sosyal gelişiminde oyunun etkileri

Oyun çocuğun sosyal gelişiminde önemli bir etkidir. Çocuğun kendi kültüründeki yada grubundaki diğer insanlarla geçinebilmesi, grubun kural ve değerlerine uymayı öğrenmesi ve bunları benimsemesi oyun esnasında indi-

keşfetme, objeleri tanıma ve problemleri çözme gibi imkanları sağlamaktadır.

Oyun çocukların tüm diğer gelişim alanlarında olduğu gibi Dil ve Zihinsel gelişiminde de destekleyicidir. Çocuk oyunlarının büyük bir kısmı dil kullanımını gerektirmektedir. Çocuklar oyun sırasında dili kullanarak, yeni sözcükler öğrenip kelime dağarcığını geliştirip ve dil yoluyla birbirlerine bilgi alışverişinde bulunuyorlar.

Bunun yanı sıra çocuklar oynadıkları oyunlarda önceden gözlemledikleri olayları hatırlayıp oynadıkları oyunlara yansıtıyorlar, buda çocuğun zihinsel gelişiminde büyük bir etkidir.

Anne-babaların gözönünde bulundurulması gereken hususlar;

Okul öncesi dönemde çocuğa en sağlıklı oyun ortamını okul öncesi eğitim kurumları verir. Çocuk arkadaşları ile birlikte olma fırsatını yakalar. Ancak aynı şekilde evde uygun oyun ortamını sağlamak gerekir. Burada en büyük görev sizlere düşmektedir. Anne babaların çocuğun oyununa saygı göstermeyi, zaman zaman yalnız, isterse arkadaşları ile oynaması için fırsatlar yaratmayı en önemlisi de onunla başbaşa oyun oynamayı unutmaması gerekir. Sizler çocuklarınıza oyun yoluyla bazı sorumlulukları aşılayabilir ya da kuralları öğretebilirsiniz. Örneğin akşam sofrayı hazırlamayı yada çocuğun kendi odasını toplamasını oyun haline getirip ona da bu sayede küçük sorumluluklar aşılayabilirsiniz.

Oyun ortamının hazırlanması kadar oyuncak seçimi de önemlidir. Okul öncesi eğitim kurumlarında oyuncak seçilirken yaş gurubu özelliklerine, eğitici olmasına özellikle dikkat edilir. Ancak anne babalarında oyuncak seçimi konusunda dikkatli olması gerekmektedir. Oyuncak alırken cinsiyet ayrımı gözetmemelisiniz. Yani kız çocuklarına hep bebek, erkek çocuklarına ise araba almak gibi. Çocukların yumuşak oyuncaklardan çok hoşlandıklarını sarılma ihtiyaçlarını karşıladıklarını unutmayıp evde ayıcıklar, köpekçikler için mutlaka yer ayırmalısınız. Tahta ya da plastik bloklar, puzzlle ve legolar da evinizde olması gereken oyuncaklardandır. Ayrıca evinizde bir faaliyet köşesi de yaratabilirsiniz. Boyalar, artık materyaller, kutular, boyalar vs. ile birlikte keyifli zaman geçirir hem de çocuğunuzun yaratıcılığını artırabilirsiniz. Unutmayın ki çocuğunuz için oyun, onun en önemli işidir.

rekt gelişir. Oyunun çocuğun sosyal yaşamındaki etkileri şunlardır;

Oyun çocuğun kişisel ve toplumsal alışkanlıkları kazanmasında çok önemli bir yöntemdir.

Çocuk, oyunda aile içindeki rolleri üstlenerek, aile bireylerinin görevlerini, davranışlarını kendine uygun gördüklerini tekrarlayarak pekiştirebilir.

Çeşitli meslek dallarını oyun esnasında tanıyıp ve bunları taklit ederek, o mesleğin kurallarını kısmen öğrenir.

Yardımlaşmayı, gözlem yapmayı ve diğer insanlarla iletişim kurma gibi duygularını geliştirebilir.

Zaman zaman oyun içinde arkadaşları ile tartışabilir, böyle durumlarda sorunlarını nasıl çözebileceğini öğrenir.

Kimi zaman oyunun lideri, kimi zamansa oyundan dışlanan kişi olabilir. Yaşadığı minik sorunları çözebilmeyi yine oyun yoluyla edindiği tecrübelerle kazanır.

Çocuğun Zihin ve Dil gelişimi: Oyun, çocuklarda araştırma,

Haskar
Kırmızıgül

Korkak da Cesur da Olsanız Haklısınız

Geçenlerde otuz yıldır mücadelenin içinde olan bir arkadaş nasıl katıldığını anlatıyordu. Dersim Yatılı Öğretmen Okulu'nda birlikte okuduğu şehit Cuma Tak bir gün yanına gelerek 'bizim sömürgeci sistemin okullarında ne işimiz var' demiş. O da yerimiz nere olmalı diye sormuş doğal olarak. Cevap kısa ve net: Halkımızın yanı. Hemen o akşam Urfa'ya bilet kesmişler. Düzenle bağlarını da bu şekilde koparmışlar. Tam otuz yıldır Dersim'de dile gelen bu iki cümle ile devrimci mücadele yürütülüyor. Şaştım kaldım doğrusu.

Bizlerin günlerce uykusuz geceler geçirip korkularımızla boğuştuğumuz, düzen bağlarını kesip atamadığımız kararsızlığımızı düşündüm. Peki ne farkı vardı onlarla bizlerin. Onlar iki cümle ile ikna olup bu denli net idiler. Biz saatlerce konuşuyor, anlatıyor, okuyor ama yine de düzenin bize sunduklarından öyle kolay kolay elimizi eteğimizi çekemiyorduk. Çok sordum nedir diye sebebi.

Hele de adını birey olma koydukları bencilliğin, yaşamlarına biraz daha hakim olduğunu gördükçe aradaki farkın kaynağını çözmek farz olmuştu. Çağ değerlendirmesi ile açıklanabilir mi bu şekillenme. Bence yetmez. Asıl sebep korku. Evet korku. 12 Eylül'ün kirliliği bir yapışkanlık gibi üstümüze çöken korkusu.

12 Eylül'ün bilançosunu yine okudum. Somut rakamların ardındaki acılar, travmalar ve haklı korkular -insanın insana yapacağı şeyler değildi hiç biri sonra ana babaların yetiştirme tarzına nasıl yansıdı acaba. Siyasetten pişmanlık, gelecekte unutsuzluk. Bu ülke değişmez, biz yaptık da ne oldu gibi sözlerle mücadelenin anlamsızlığına çağrılar. Maccracılıkla suçlanmalar. O zaman gençleri bencillikle, doyumsuzlukla, düzen insanı olmakla, basitlikle, halkının yaşadığı sorunlara duyarsız olmakla suçlamak çok ucuz bir değerlendirme oluyor.

517 kişiye idam cezası verildi. Haklarında idam cezası verilenlerden 50'si asıldı. 300 kişi kuşkuyla bir şekilde öldü. 171 kişinin "işkenceden öldüğü" belgelendi. 144 kişi kuşkuyla bir şekilde öldü. 14 kişi açlık grevinde öldü. 95 kişi "çatışmada" öldü. 73 kişiye "doğal ölüm raporu" verildi. 43 kişinin "intihar ettiği" bildirildi. 16 kişi "kaçarken" vuruldu. 937 film "sakıncalı" bulunduğu için yasaklandı. Gazeteler 300 gün yayın yapamadı. 13 büyük gazete için 303 dava açıldı. 39 ton gazete ve dergi imha edildi.

Bunlar 12 Eylül'de yaşananların acı bir bilançosu. Aradan 27 yıl geçmesine rağmen ana babalarımızın verdiği nasihatler, belki bizim de çocuklarımıza vereceğimiz nasihatler; iradesizliğimiz, bencilliğimiz, duyarsızlığımız bu ülkede yargılı ya da yargısız infazları birer kılıfla bize normal göstermeye çalışan, yaşam alternatiflerimizi hiç de memnun olmadığımız bu düzenin sınırları içinde ele almamız gerektiğini öğreten 12 Eylül karanlığının bize bıraktıkları.

Televizyonlarda kimyasal silahla katledilmiş gerillaları görünce, 12 yaşında bir çocuğun 13 kurşunla vurulduğunu duyunca, insanlar gerçekleri söyledi diye zindanlara atılınca, bizimle aynı yaşta olan bir genç sırf birini sevdi diye töre cinayetine kurban gince içimizde bir yerler sızlamalı. Hayatımıza yön verirken üstümüze sinmiş alışkanlıklardan, korkulardan sıyrılmalıyız.

Korkmak için haklı gerekçelerimiz var. Yukarıdaki sonuçlar korkmak için yeter de artar. Suç sizin değil 12 Eylül'ün der, çıkarız işin içinden. Ama darbecilerin istediği uslu çocuklar olmamak için de bir o kadar gerekçemiz var. 12 Eylül karanlığına direnen ve darbe çocuğu olmayıp özgür yaşam için her şeyi göze alan cesur çocuklar da daha cesur adımlar atmamız için yeterli bir gerekçe bence. Bu savaşın içinde yaratılan her değer, işte o cesur çocukların eseri. 12 Eylül'e yenilmeyen beyinlerin ve yüreklerin işi. Yani korkmak için de cesur olmak için de bir hayli gerekçemiz var. Seçim sizin gençler!

Mücadele Tek Onurlu Yoldur.

Her yerde yükselen barış, kardeşlik, adalet ve savaş karşıtlığı çılgınlıklarının umut ve gelecek vadettiği bir gerçeklikten bahsediyoruz.

Dünyada krize dönüşen pek çok sorun var. Çevre sorunu olarak tanımladığımız doğadaki dengesizlik artık bir felakete dönüştü. Yaşanan kuraklık, kirlenen hava, depremler, seller yine soluduğumuz ve yediğimiz içtiğimiz her şeyin adeta zehire dönüştüğü, hastalıkların büyüdüğü, ruhların kirlendiği, neredeyse güvenli bir sığınak bile bırakılmayan bir yaşam süslenirip püslenirerek sunulmakta bizlere. Bahsettiğimiz bu canavarlaşan sorunların en büyük kaynağı elbetteki yaşanan savaşlardır. Sırf birilerinin egemenliği sarsılmasın veya çıkarları bozulmasın diye her gün patlayan bombalara, öldürülen gençlere, parçalanan çocuk bedenlerine, kanayan bir yara gibi her gün paralanarak katledilen kadınlara, Şengal'de binlerce mahsum ve savunmasız insanın katledilişlerine tanık oluyoruz ne yazık ki. İçinden geçtiğimiz mübarek günler bile zerre kadar etkilemiyor bu gidişatı. Bütün bunlar göz önüne getirildiğinde, insanlığın tarihinin en utanç

verici yıllarını yaşadığını söylemek hiçte abartılı olmayacaktır.

da. Kürt halkı ise hem Önderliğinin yaşadığı hemde halk olarak maruz kaldığı uluslar

Diğer taraftan dünya tarihinde belkide ilk defa bu kapsamda gelişen uluslar arası komplonun sekizinci yılına giriyoruz. Kürtlerin Önderi Abdullah Öcalan sekiz yıl önce baş vurduğu, sözde demokrat bütün ulusların kapılarında geri çevrilmiş ve el birliğiyle Türkiye'ye teslim edilmiştir, Türkiye ise en başta ezilen halklara karşı yine dünyada faşist uygulamalarda birinciliğinden bırakmama kararlılığın-

arası komplolara ve haksızlıklara en onurlu biçimde direniyor.

İki dünya var aslında, aynı coğrafyalarda yaşasakta, iki ayrı dünya. Birinde üç maymunlukta ısrar var. Her şey görülüyor, duyuluyor, yapılıyor ama his edilmiyor. Maddi imkanlarının sarhoşluğuyla adeta tüketiciliğin ve teknik verilerin içinde kaybolan, her şey yansada yorganını kurtarma peşinde olan, sağır, dilsiz

ve aslında zavallı bir dünya. Bu dünyayı yaratmış ve nasıl yürüteceğini çok iyi bilen, habire maddi verilere karşı kıskırtan çakal ve kirli iktidarlar. Bu duyarsız dünya karşısında ister istemez durup düşünüyoruz, İnsan tanımı nerde kaldı diye. Dünyanın dengesi burdan bozuldu, kimi ağlar-ken kimi güllüyor, kimi acı çekerken kimi dönüp bakmıyor, kiminin çocukları çöpten eklemek toplarken, kiminin çocukları özel kolejlerde okuyor, dünyanın en güzel insanları ölürken kimi onların kanı üzerinde tepinip rant elde ediyor. Acı ve göz yaşları üzerine kurulan bir sistemin geleceği olabilir mi, insanlığa temiz bir miras bırakabilir mi?

Öte taraftan bu sistemi kabul etmeyen, red eden ve her türlü damga vurularak, hep öteki ve tehlikeli ilan edilen kesimlerin dünyası var. Her yerde, yükselen barış, kardeşlik, demokrasi, adalet ve savaş karşıtlığı çılgınlıklarının umut ve gelecek vadettiği bir gerçeklikten bahsediyoruz. Örneğin yakın tarihte Almanyanın Gelsenkirchen kentinde Bir Eylül Dünya Barış Gününde bir araya gelip on beşinci Uluslararası Kürt Kültür Festivalini kutlayan on binlerce Kürt ve dostları barış ve demokrasi dediler, Önderlerinin maruz kaldığı zulme isyan ettiler, uluslar arası duyarsızlığı protesto ettiler, kadın katliamlarına karşı sembolik cenazeler taşıdılar. Buna paralel Kürdistan'ın bir çok il ve ilçesinde yapılan kültürel festivaller ve halk şenliklerinde yüz

binler aynı taleplerle bir araya geldi. Yine Almanyanın bir çok ilinde halkların ortak barış etkinlikleri gerçekleşti. ABD de on binlerce insan "savaşa hayır" sloganıyla yürüdüler. Bu yüz binlerce insanın istekleri ortak ve daha insancıl yaşayabilmenin en anlamlı istekleriydi.

Hangisi daha onurluca, Hangisi daha insanice, Hangisi daha yüreklice. Düşünelim bir çocuğunun cenazesi başında, dünyanın en büyük acısı olan evlat acısını çektiği anda bile barış olsun diyen bir ananın yüreğinden daha büyük, daha sağduyulu, daha saygın bir yürek var mıdır? Her gün işkencelerden geçen, horlanan, katledilen, yoksulluk içinde yaşayan bir halkın, emekten sudan önce barış, demokrasi, eşitlik, kardeşlik, insan hakları demesinden daha anlamlı ve onurlu bir şey olabilir mi? Uluslar arası komplolara maruz kalmış Önderini esir vermiş, her gün en güzel evlatlarını gömen ve buna rağmen bütün uluslara ve halklara dostluk elini uzatan ellerden daha temiz eller var mıdır?

Demekki yürekli insanların yapacağı çok şey var. Evet dünyamızın her şeyden çok barışa, adalete ihtiyacı var.

Dayatılan bunca karanlığa rağmen geleceğe bir ışık olmak, ve her şeye rağmen mücadeleye diyebilmek tek onurlu yoldur.

Piroz Koggiri

özgür yaşam diyalogları

Eğer çağımızın aşk gerçeğinden bahsedilecekse, bu herhalde Leyla ile Mecnunları çok geride bırakan, nice tasavvuf ehlini aşan, bilim adamı titizliğini gerektiren, güncel kaostan toplumsal özgürlüğe yol açan, yiğitliği, fedakarlığı ve başarıyı yakalamakla kanıtlayan kişilikleri kazanmakla mümkündür.

Kadının ekonomik, sosyal eşitlik sorunları da öncelikle politik iktidarın çözümlenmesiyle, demokratikleşmede başarıyla cevap bulabilir. Demokratik siyaset yapılmadan, özgürlükte ilerleme olmadan, kuru hukuki bir eşitliğin fazla anlam kazanamayacağı açıktır.

Kadına yaklaşımı bir kültürel devrim gibi ele almak en doğrusudur. Mevcut kültürle

ne kadar iyi niyetli de olursa, çaba da harcansa, olgudaki sorun ve ilişki yapısından ötürü anlamlı özgürlükçü bir çözüm sağlanamaz. En radikal özgürlükçü kimlik, kadına yaklaşımla veya bir bütün olarak kadın erkek ilişkilerindeki düzeni kavrayıp aşmakla mümkündür. Bir yandan baş bağlamayı gelenekle, pornoyu çağdaşlıkla karıştırarak zırnık kadar yol alınamayacağını iyi bilmek gerekir. Alandaki kölelik derinliği kadar özgürlük derinliğini de kavrayıp iradeleştirmek gereği vardır. Kadın özgürlüğünde, dolayısıyla kendini özgürleştirmede mesafe alamayanların hiçbir toplumsal ve siyasal özgürlük alanında çözümlenici ve dönüştürücü olamayacaklarını anlamaları gerekir. Erkek egemen köle kadın ikilemini aşama-

Kadınsız yaşanamaz denilir. Ama mevcut kadınla da yaşanamaz.

yan hiçbir özgürlük çabasının gerçek bir özgür kimlik sağlamayacağını da en temel özgürlük kriteri olarak almak gerekir. Kadın üzerindeki mülkiyet ve iktidar ilişkisi yıkılmadan, özgür kadın erkek ilişkisi gerçekleştirilemez.

Yüzyılımızı da özgür kadın iradesinin yükseleceği bir toplumsal zaman olarak görmek gerçekçidir. Kadınlara için belki de yüzyıl gerekebilecek kalıcı kurumlar düşünüp oluşturmak gerekir. Kadın Özgürlük Partilerine ihtiyaç olabilir. Özgürlüğün temel ideolojik ve politik ilkelerini sağlayıp pratikleşmesini yürütmek, denetlemek, bu partilerin hem

gerekçeleri hem temel görevleri olmalıdır.

Kadın kitleleri için özellikle kentlerde düşünülen sığınma evleri değil özgürlük alanları oluşturmak gerekir. En uygun bir biçim de Özgür Kadın Kültür Parkları olabilir. Ailelerin kız çocuklarını eğitmedikleri, düzen okullarının da bilinen yapıları nedeniyle Özgür Kadın Kültür Parkları ihtiyaç duyulan, uygun kız çocuklar ve kadınlar için temelinde eğitim, üretim ve hizmet birimlerini kapsayacak alanlar olarak çağdaş kadın tapınakları rolünü de oynayabilir.

Kadınsız yaşanamaz denilir. Ama mevcut kadınla da yaşanamaz. Gırtlığına kadar köleliğe batmış bir kadınlı erkekli ilişki herhalde en çok batıran ilişkidir. O halde kapitalist sistemin sonul kaosundan gerçek aşklardan beklenen büyük gücü özgür kadın etrafında yaratarak çıkış yapmak, aşka gönül vermiş ve baş koymuş gerçek kahramanların en soylu ve kutsal işlerinden olsa gerek!

Demokratik
Konfederalizm Önderliği
Abdullah Öcalan

‘Divê Projeyên ku Jin Bikarin Xwe Venasin Amade Bikin’

Ayna: “Ji bo jinên ku beramberê tundiyê dimînin, divê alternatîfa malên xwe spartinê ku ji bo jinê hatine amadekirin, were afirandin. Ji ber ku peyva mala xwe spartinê bixwe, weke ku aciz e, hewcokê alîkariyê ye, pêwîstiya wê bi xwe spartina cihekî heye nîşan dike. Yanî zîhniyeta zilamê serdest perçîn dike.”

Ketina parlamenterên jinên Kurd li meclîsê ser re duh meh derbas bû. Ji parlamenterên Mêrdîn û Wanê Emîne Ayna û Fatma Kurtulan, di derbarê berpirsariyên ku li meclîsê rûbirû mane û asta têkiliyên wan bi parlamenterên jin ên din re û projeyên wan ên ji bo hêremên xwe de bersiva pirsên me dan.

Parlamentera Mêrdînê Emîne Ayna got ku, ew beriya parlamenteriyê di rewşa daxwazker de bûn, yanî weke tevgerên sivîl, her qadê bikar dianîn û di her mijarê de daxwaz dikirin, lê belê niha hinên din ew daxwaz dikin. Ayna got; “berê me ji kesên ku neçarî koçberiyê diman re rê û rêbazên mafên xwe nîşan dida û jê re digot, ‘wiha bike, wisa bike’. Lê niha ew li me digerin û dibêjin ‘li mafê min bigere, min te ji bo vê yekê şand meclîsê’. Ev yek berpirsariyek xwezayî dide ser milê me. Pirsgirêk ne ev e ku tu tenê daxwazên gel yê siyasî li meclîsê ve-bêjî. Niha êdî dixwazê ji bo pirsgirêkên xwe yê rojanê çareseriyên şênber bibîne.”

Ayna, bal kişand ser pirsgirêka perwerdeyê û got perwerdeya ku ew şaş dibînin jî di herêmê de kêr û bêxêrbûbêr e û ciwanên di herêmê de bi ciwanên deverên din re wekhev nînin. Ayna da diyarkirin ku alîkarî ji wan re pêwîst e. Ayna, li ser mijara pirsgirêka aboriya jinê jî wiha rêz kir: “Jin gihîştine astekî siyasî a cidî, lê siya wan di nava jiyana civakî de nakeve. Her roj

saziyên jinê vedibe, projeyan pêşkêşî jinan tînin kirin lê ev yek ne di wateya civakî de ne a aborî de kêrî jinê nayê. Sertifikayên ku tînin dayîn di destê jinê de dimîne lê kêrî nayê. Jiber ku ji bo bikar anîna wê agahiyên pêdiviya wê bi cihekî û diravê heye.” Herwiha Ayna di derbarê berpirsariyên civakî yê dîtir jî mînakên wiha anî ser ziman: “Di rojên derbasbûyî de bavek, kaxizek da destê min. Kaxizekî ku kurê wî kengî û kuderê şehîd ketiye tê de ni-

vîsiye. Dibêje ‘Min kir nekir, nekarî termê kurê xwe bigrim, heger hûn hewl bidin wê bidin.’ Di serdana spaskirinê de dayikek min himbêz kir û got, ‘Yan wê zarên min derxin, yan jî wê hûn jî biçin wê derê. Gelek hevîdariyên wiha yê mafdar ku em rûbirû dimînin gelek in. Ji ber vê yekê jî ez dibêjim, ‘emê çawa bikin’. Yekî qet naçe ji bîra min. Piştî hîlbijartina bû. Di Tîrmeha roha 23’ê de li Mêrdînê zarokekî ji metê xwe re wiha got: “Ma niha APO wê derkeve?”

Ayna got, ji bo jinan dixwazî projeyan amade bikin û wan derbasî jiyana bikin û wiha dom kir: “amadekirina projeyên ku jin bikaribe xwe û hunerên xwe venase, dema xwe venasî jî wê bibîne ku pirsgirêkên ku dijî jî dikare bixwe çareser bike.

Ji ber ku li herêmê jin her çiqas jî aliyê sekna nasnameyî ve polîtîkbûnek hebe jî, jin hê jî neketiye cewaziya hunerên xwe. Derxistina vê girîng e. Ji derveyê vê pirsgirêka herî bingehtin ku jin dijî hem şideta fîzîkî hem jî ya psîkolojîk. Û dîsa ji bo jinên ku beramberê tundiyê dimînin, divê alternatîfa malên xwe spartinê ku ji bo jinê hatine amadekirin, were afirandin. Ji ber ku peyva mala xwe spartinê bixwe, weke ku aciz e, hewcokê alîkariyê ye,

pêwîstiya wê bi xwe spartina cihekî heye nîşan dike. Yanî zîhniyeta zilamê serdest perçîn dike.”

Birêz Emîne Ayna, jibo jinên Mêrdînê ku hêrema wê ya hîlbijartinê ye, projeyên cûrbecûr yê ji bo wan wiha anî ziman. “Di hêremê de pirsgirêkek wekek avakirina qadên kar ji bo jinê heye. Niha di fikrê min de du projeyên mîna kooperatîf û mala jinê heye. Ji bo vê karmendên Mêrdînê û jinan re pêşxistina têkilî pêwîst e. Dîsa ez lêkolîn dikim ku bazarekî ava bikin ku tenê jin bikarin tê de kar bikin. Yek ji pirsgirêkên jinê ya herî bingehtin jî xurtbûna girêdanên eşîrî ye. Yê xirab jî jin girêdanên eşîrî diparêzin. Dîsa bandora ol gelek e. Kooperatîf û mala jinê herî zêde jî jiber nîqaşkirina van mijaran girîngî pê didim. Mînak li Kerboranê pirsgirêkên şer ên psîkolojîk xwe dide derve. Ji ber ku navçe ji bajarê dûr e tu qada jiyana civakî tune, rewşa saziyên perwerdeyê gelek ne baş e û jin bi tevahî xwe li malê girtiye. Ji aliyê mijara jiyana jinê ya civakî de divê gav werin avêtin. Havînê gelheya navçeyê dadikeve niviyê, piranî ji wan karkerên werzî ne. Zivistanê jî rê tînin girtin û cihekî weke Kerboran heye yan tune, ne xema kesî ye. Zilamên Ereba û yê Kurd di aliyê aborî de bi hev re hevîdîneki jiyîbin jî, ji bo jinan ne wisa ye. Hema hema silav jî ji hev re nadin. Ji bo pêkanîna vê hevîdîneki, divê projeyek derbasî jiyana bibe”.

Navenda Nûçeyan

Zilamê di Nava me de

Jin bûyin!.. Bi cewhera xwe ve, bi gotin, hest, raman, ziman, tevgerîn, deng û rengê xwe ve, bi nasname, beden û bi hemû şeweyên hebûnên xwe ve serxistina jinbûnê!

Yanî di nava rastiya nêr a heyî de pêkanîna yê herî zor...

Di qada jiyaneke bi bingehtinê zayendiya civakî ve hûnanî de dîtina nasnameya xwe û bersivdayina wê jî ewqas zor e. Jiber vê yekê ye ku bi şêwe û avayê xwe ya biyolojîk ve, belkî jî bi tevgerên me yê tîjî hest ve weke jin binavkirina xwe, weke nasnameya jin pênasîna bi wan rastiyan ne bes e. Divê em ji xwe bipirsîn ka em çiqas em in, em çiqas jin bûyîne bi ser dixin ku ‘ez’ bûyîna me hikm li ser hestên me, ramanên me, giyana me û tevgera me, bi gîştî li ser hebûnên me dike, nasnameyên jin yê biyanî ya hebûna xwe yê cewher diafirîne.

Di xwe de hilgirtina kromozomên XX, têrê nake ji bo jinbûyîna me. Avaya me ya biyo-

lojîk, kromozomên XX hilgire jî, bi zîhniyeta me ya mêr ve bi-tescîl e, mixabin em kromozomên XY jî dihewînin. Ji ber ku jin bûyin wekî ku ne tenê bûyereki biyolojîk e, mênanî jî tenê rewşekî biyolojîk venabêje. Nêrtî jî wêdetira vegotina hebûneki biyolojîk, berê her tiştî zîhniyeteke, avahiyekî îdeolojîk, sistemeke çandî temsîl dike. Rêbaza raman û tevgerîneki, bergehêki vedibêje.

Ziman, reng, çîn, war, statuya wê her çî bibe jî, her jin zayendiya civakî ji bo wê çî diyar kiribe, girêdayî heman beraniya jinanî tê girtin û di nava vê avahiya zayendperestiya civakî de, ji honanê zîhniyeta zilam ku heya hucreyên herî biçûk yê jiyane bandor dike, jê nasîbê xwe werdigre. Ev mantiqa nêritî, xwe hin caran kesayetên jinê ya ku xwe bi awayekî dibezze ji bo fetihkirinê, hin caran jî li benda fetihkirinê dimîne dartinê holê.

Qasî nêzikatiyên yê hikm

dike, kategorîze dike, dabeş dike û parve dike, tu nahesibîne, biçûk dibîne, yê din nasnake angî tîkilî pê nake, desthilatdar, ezperest, xwe ecibandî û hwd, nêzikatiyên stûxwar, bêhêz, dibezze hêzê, yê ku dikeve nava hewldana xwe ecibandîne, xwe dispêre yê ku bihêz dixuyê, ji xwe bêbawer, gumandar û hwd jî hebûna zilamê nava me de vedibêje.

Yekî, statuya mêr li gorî xwe weke hêz dibîne, yan merca wî jî xwe re dike armanç yan jî xwe digihîne wî û difikre qey wê xwe bigihîne zilam û bigihîje qonaxekî wekhev ; ya din jî bêhêzbûna xwe dipejirîne û desthilatdariyê qebûl dike.

Yekî, di rê û rêbaza xwe de hêza xwe ya aqil û hestê didêfîne kêlekekî û rê û rêbazên zilam esas digre; yê din, di rê û rêbazên xwe de zilam dibîne.

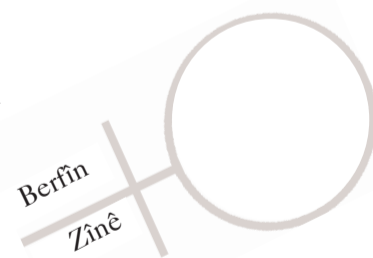
Yek îdîa dike ku “ez dibezze ber bi azadiyê, ji bo pêşeroja azad ya jinê tîdikoşim, yê din li benda azadkirinê dimîne.

Di nava me de hebûna zilam bi vê çendê re namîne. Di van beraniyên jin de em ji zîhniyeta zilam a ku tîne pêşberî hev, pev dixwe, bi pev xistinê tu-

ne dike jî nasîbê xwe digrin. Di tevayî bûyîng û bûyeran de, ji dîrketina nêzikatiya hevpar û yekbûnê, di zîhn û dilên xwe de zilam zêdetir jîndar dikin. Ji ber ku dijderketina tîj, di heman demê de xwe bi rastiya kû jê muxalîf dibezze gîrdide, pê re dikeve şerê par girtinê.

Aliyên me yê ku pesend dide, çepik dide, vê yekê teşwîq dike û dipejirîne tundî, şer, mirin û kuştinan jî, dengê xurt ya zilamê nava me de vedibêje. Dema li kolanan derbas dibin, mirovên ku ne ji me ne angî em wan weke tebeqeya jêrtir dibînin jî çavên me yê bi çavê zilam dibîne ye.

Ji ber vê yekê rawestan, gotin, rêbazên me yê tîkoşînê li hember sistema zilam her çî bibe jî heta em di zîhniyeta xwe de, xwe ji hebûna nêrtî rizgar nekin, emê mîna vê bibin û veguherin dijberê me. Analîzkirin û vegotina mêr, sistema mêr, zîhniyeta nêritî têrê nake. Divê em weke jin, ji bo azadiyê, zîhniyeta zilam di xwe de dest pê bikin û analîz bikin, tîkoşîna ewil ya li dijî vê her halê mêrê ku di nava me de heyî bidin.

Naxwe ne gengaz e ku em jinbûyîne bi serxin, ne jî em dikarin bi çavên jinê lê binêrin, ne jî dikarin bihizirin. Naxwe behs kirina tîgîhîna wê ya jiyane, ji bergeh, felsefe, çand û cewhera wê ya ku mora xwe li bi hezaran sal daye jî tiştêk bi ser naxe. Tenê weke di asta analîzkirineki de, di krîterên çaxa zanîne de girîng, watedar û zanînen berfîreh dimîne di hişên me de.

Dîsa biserxistina jinbûyîne bi rastî jî zor e. Lê di tîkoşana li dijî afirînenê vê sisteme de bê bawerî jî afirînekê vê zîhniyeta nêritî ye, bê hevî bûyin jî. Ez bawerî didim hêza jinê kû gûhê xwe bide dengê jinê ku her tim di nava xwe de veşartî maye, Bi ser ve hevîyê min jî heye.

Het staakt-het-vuren Panorama

De Turkse staat heeft het roep voor vrede met provocatie en complotten beantwoord. Zal ook dit staakt-het-vuren zoals de andere staakt-het-vuren zonder resultaat beëindigen? Zal dit staakt-het-vuren als een middel gebruikt worden voor politieke rekeningen en zal het beëindigen zoals het staakt-het-vuren in 1999.

De 20e eeuw, gekenmerkt door oorlog en verderf is gevolgd door de 21e eeuw, die gekenmerkt wordt door het zoektocht van volkeren, vrouwen en kinderen naar vrede en democratie. Door belangen-oorlogen is deze zoektocht niet verder gegaan dan een gemis. Er is geen nog geen dag zonder oorlog en verderf voorbijgegaan in het Midden-Oosten en in het bijzonder in Koerdistan. Bijna elke dag worden wij geconfronteerd met het aangezicht van verminkte lichamen, verwoeste steden en dorpen. Tegen deze menselijke tragedie heeft de KCK voorman, die al negen jaar vastzit in Imrali onder erbarmelijke omstandigheden, met zijn democratische confederatie project getracht oorlog en verderf in dit gebied te voorkomen en met zijn project vrede te kunnen brengen. Echter ondanks deze vredesinitiatieven heeft de Turkse staat, het Turkse en het Koerdische volk en het belangrijkste de hoop van de moeders die lijden onder de oorlogen, ieder voorbijgaande dag tegen dit project zijn vernietigende politiek verdiept.

Aan het staakt-het-vuren vanuit de Koerdische kant is er een jaar voorbij gegaan en wij wilden in verband met dit aan uw ogen een panorama ontrollen, met als onderwerp de zoektocht naar vrede van het Koerdische Vredes Beweging (KCK): Internationale machten zoals het KCK, ABD, AB en Irak hebben aangekondigd

nieuwe stappen te ondernemen rondom de wensen van de democratische instanties in Turkije en de laatste roep van Ocalan voor vrede. Er is een declaratie met zes onderdelen uitgebracht ondanks dat de eerdere stappen voor blijvende vrede geen resultaten hebben geleverd. "De Turkse staat moet een aankondiging maken, waarin die streeft naar dialoog en oplossing en waarbij de aanvallen stoppen en een einde wordt gemaakt aan de omstandigheden, waarin onze Leider vastzit", zegt KKK, de Koerdische identiteit moet erkend worden en onder de vlag van Turkse identiteit moeten alle identiteiten in de grondwet beschermd worden. De obstakels voor de Koerdische taal en cultuur moeten opgeheven worden, het recht in opleiding in de moedertaal moet verschaft worden en in de regio Koerdistan moet het Koerdisch als de tweede officiële taal erkend worden, hiernaast moeten de andere minderheden gerespecteerd worden, met het vrijheid van denken, geloven en uiten als basis moet er vrije politiek en vrijheid van vergaderen en politiek organiseren komen, in de grondwet en wetten moeten zaken als ongelijkheid van sekse en alle ongelijkheden opgeheven worden; om er voor te zorgen dat twee volkeren elkaar vergeven en samen vrede en vrijheid bewerkstelligen, moeten alle politieke gevangenen, inclusief de PKK leider vrijgelaten worden, hun deelname aan politieke en het sociale leven moet niet geblokkeerd worden, de machten die het doel hebben om een speciale oorlog te voeren in Koerdistan moeten zich terugtrekken, het systeem van dorpsbewakers moet opgeheven worden en er moeten sociale en economische projecten ontwikkeld

worden om de dorpelingen weer terug naar hun dorpen te laten keren en parallel aan deze onderdelen zullen de guerrillastrijders naar aanleiding van afspraken van beide kanten hun wapens laten en deelnemen aan een wettelijke democratische sociale leven" aldus de verklaringen van de KKK. Vervolgens heeft het KKK na vele verzoeken de omstandigheden rondom het staakt-het-vuren geanalyseerd en heeft de periode vanaf 1 oktober tot de presidentsverkiezingen als het periode van staakt-het-vuren verklaard en aangegeven dat de omstandigheden het verloop van het proces zullen bepalen. HPG heeft aan de andere kant verklaard dat alle militaire eenheden en instanties vanuit verdediging zullen benaderd worden, zolang de guerrilla eenheden niet aangevallen worden en zolang er geen operaties met het doel om te vernietigen ontwikkeld worden, zullen er geen opdrachten voor enkele acties gegeven worden. Het staakt-het-vuren heeft veel weerklank gevonden in de binnenlandse en buitenlandse samenleving. De Turkse staat en sommige partijgroepen hebben positieve boodschappen gegeven, echter de militaire vleugel heeft aangegeven alleen militaire oplossingen te zien en andere opties dicht te houden en heeft zo duidelijk gemaakt welke weg gevolgd moet worden. Het heeft ook de kringen die politieke oplossingen voor ogen hebben bedreigd.

chillende regio's in Turkije probeerden op het midden van de straat mensen te lynchen. Men probeerde onder de bevolking een anti-Koerd houding te creëren.

Om met de PKK te strijden is er na een samenwerking tussen Turkije en VS een PKK coördinator aangesteld. Deze coördinatie tussen Turkije, VS en Irak heeft het doel om samen te opereren tegen PKK. Ze hebben echter noch een road map voor oplossing, noch voor vernietiging vastgesteld.

Het is gebleken dat de VS, Turkije de belofte heeft gemaakt om PKK uit de weg te ruimen door te logistieke steun in Irak te stoppen, het vluchtelingenkamp Maxmur te sluiten en de economische steun vanuit Europa te stoppen om Turkije koest te houden. Vanuit de kant, die staakt-het-vuren heeft geëist, is er een sprake geweest om op hun eigen platformen in de kringen van de Europese Unie of het Europese Parlement gesprekken en discussies te voeren. Maar er was geen sprake van het vormen van een initiatief of een machtsblok. In deze opzicht heeft Europa nog helemaal geen Koerdische politiek gehad of het is zeer vaah gebleken hierin. In Turkije is er na een lange voorbereiding de conferentie "Turkije zoekt zijn Vrede" gehouden door vooraanstaande intellectuelen met als onderwerpen "Conflicten oplossing door middel van vredige middelen",

Op 1 september, de dag van de Wereldvrede hebben groepen gedemonstreerd tegen de oorlog en vrede geëist. De Moeders van Vrede hebben iedere Woensdag met witte tulbands, die de vrede symboliseren

zit acties gevoerd om zo te pleiten voor een antwoord op de staakt-het-vuren bestand van 1 Oktober 2006 van de PKK, groepen van verschillende politieke ideeën, van verschillende bewegingen, van verschillende etnische herkomsten hebben overal Vredestenten opgericht. Echter de operaties die op 1 September in Dersim zijn begonnen en waaraan geen einde is gekomen, hebben hun actualiteit helemaal niet verloren, in steden zoals Diyarbakir, Eruh, Yuksekova zijn er ontploffingen gerealiseerd door het TIT (Turkse Wraak Militanten) met als doel het staakt-het-vuren te provoceren. Na racistische en fascistische gepraat probeerde men de lynch cultuur te verspreiden, in vers-

Conflicten beheersing door juridische, politieke en economische benaderingen, de Rol van verschillende groepen in het bereiken van Vrede", "Media en Vredescultuur", "Het ontwikkelen van een cultuur van Empathie en Dialoog", "Politieke visies m.b.t. Vrede" en "het plannen van Vrede", en tijdens deze conferentie zijn er veel projecten ontwikkeld om het democratische sfeer de verbreden.

De KKK heeft veel waarde gehecht aan deze initiatief van de intellectuelen en heeft aangegeven dat zij als zijnde de Koerdische kant de uitkomsten van deze conferentie positief zullen benaderen en heeft verklaard zijn verantwoordelijkheden officieel te erkennen en te bewerkstelligen. De Turkse parlement heeft aan de andere kant helemaal niet gereageerd en heeft zo laten zien dat zij hun eigen intellectuelen niet eens serieus neemt. Het is niet eens hierbij gebleven. Het heeft de KKK Vo-

orman, die onder erbarmelijke omstandigheden in solitary confinement zit en vrede, broederschap en democratische wegen wil inslaan om een basis te leggen voor vrede en democratie, vergiftigd en een gevaarlijke weg genomen om de volkeren tegen elkaar op te zetten. De militaire uitlatingen en de vernietigingspolitiek die zij voeren laat zien dat Turkije alle Koerden de oorlog opdringt. Duizenden soldaten die in Noord-Koerdistan gelegerd zijn, operaties buiten de grenzen, aankondigingen in Kerkuk op te treden laten zien, laat zien dat het hele Koerdische volk zowel in het noorden als in het zuiden bedreigd wordt door Turkije. Het laffe aanval op de Yezidi-Koerden is ook in de lijn van deze politiek onder te brengen. Duizenden Koerden over de hele wereld hebben geëist om Ocalan fysiek te laten onderzoeken, een uitgebreid check-up te laten doen en een fysieke en chemische analyse te maken van zijn cel door een onafhankelijke team in Imrali. Er zijn mensen in hongerstaking gegaan en na 39 dagen weer uitgekomen op de eis van Ocalan. Tegelijkertijd hebben meer dan 3.500.000 mensen hun handtekening gezet onder het referendum "Ik zie de heer Abdullah Ocalan als een politieke woordvoerder en accepteer hem in die functie". Dit ondanks alle onderdrukking van de dominante staat. Echter Turkije heeft gezweven over het staakt-het-vuren aankondiging. Het Turkse leger gaat door met zijn vernietigingsoperaties. Er zijn signalen dat zolang de huidige politiek doorgaat, de mogelijkheden dat de twee volkeren samenleven weg zullen zijn. Geen van de eenzijdige verklaringen van het staakt-het-vuren van de Koerdische Vrijheid Beweging in de jaren 1993,1995,1988 en 1999 heeft tot vrede geleid. Turkije heeft deze initiatieven als een zwakte verklaard. De Turkse staat heeft de staakt-het-vuren verklaringen met provocatie en complotten beantwoord. Zal deze staakt-het-vuren verklaring net zoals de vorige verklaringen zonder resultaat beëindigen? Zal deze verklaring ook zoals in 1999 verloren gaan in de binnenlandse afrekeningen? Deze stap, die de KCK als de laatste kans aan Turkije ziet, lijkt vastgelopen te zijn sinds dat in mei de presidentsverkiezingen misgelopen zijn. Er is een gevaar van een grote breuk in geval wanneer het staakt-het-vuren beëindigd. In geval van onbeantwoord laten van de staakt-het-vuren verklaring, zal niet de Koerdische Vrijheid Beweging verantwoordelijk zijn voor de uitbrekende oorlog, maar een gevolg zijn van de vernietiging en ontkenning politiek van Turkije. Er wordt verwacht dat met de oprichting van de nieuwe regering, de wonden van 20 jaar strijd behandeld zullen worden. Echter zolang vrede niet de wens is van beide partijen, lijkt dit een verstaand doel. Ten slotte is het staakt-het-vuren lijkt geen stand te kunnen houden sinds dat er tot begin 2007 operaties gevoerd worden. De groepen die het staakt-het-vuren eisen hebben ook weinig moeite geleverd. Er is behoefte aan standvastigere initiatieven.

Vertaald door: Serpil Karışlı

Naar: Sozdar Dersim

On Bir Yüreğe Adanan On Bir Dünya

Uzun ve uzatmalı yolculukların ardında, bayram torbalarında umutlarını saklayarak yola koyuldular. Söz kürdü, göz yitik ve güz artık en uzak ve yabancı mevsimdi. Bir gülün sinesine yerleşen slogan gibi duruyordu orta yerinde hayatımızın. Sen gölgemizin üzerindeki kirleri temizledikçe sesinle yankılanıyor Ülkemin Dağları. Sen susarsan gıdaları sevilesi bebekler vurulacak yoldaşım unutmama. Adına Delila Meyaser dediğimiz gölge artık bir Vatan'dır...

'D' üşerimle savaşıyorum artık
'E' l değmemiş son adreslerdeyim ben
'L' anetli bir coğrafyanın kaderiyle oynuyoruz
'T' smi sonradan zikir edilen bir sevdadır bizimkisi
'L' alezar gibi duruyordu oysa ellerimiz
'A' h yoldaşım gidişin bir hançerdir göğsümde...
Meyaser

Yüzünün çizgilerinde yarımın izini sürüyordum. Hani bir şafak vakti rahatlığında görkemli suskunluk adına sana yalvardığım gibi. Sen hep en olmayacakları düşlüyordun diye şimdi bizden uzaksın. Ve sen en çok sevdanın yamacında karanfiller biriktirdiğin diye şimdi ağlamalarımıza kızılıyorsun biliyorum. Sen tüm senfonilerin sonrasında okunan bir türküsün, sen yıkıntıların ardında kalmış bir temiz kimlik. Her kutsal türkü Avesta'dır Amed'de...

'A' rtık ayrılıkların resmini yırtıyorum
'V' urdumduymaz bir dünyanın kahrını çekiyorum
'E' le değmemiş hikayeler adına omuzla sevdami YOLDAŞIM
'S' insice dolanan tirkülerin tarihi geçiyor
'T' ut gölgemi ve boğazımdaki sloganlara yerleş yine
'A' yni göğün hazinesine dualar okuyacağız senle...
Amed.

Gecenin sırrını koynuna sakladığından bu yana, sonsuz bir göğün sınırlarını ifşa ediyorduk seninle. Sonra hiç adı konmamış bir ülkenin doruklarını sevdalanalı analar adını sancısız doğan çocuklarına verdiler. Gökkuşağına yeni isimler bulma arayışındaki sevecenliğinin merhametindeyim şimdi. Ve ne olur giderken yalnız bırakma umutları-

mızı. FARQİN'de dalgalanıyor ANDOK'un deprem sel adı...
'A' ynaya yerleşmiş gülcüklerini seyr ediyorum
'N' icesi seni bekler oldu şimdi uzak diyarlarda
'D' onunun esmer tenli ve yaramaz çocuğu,
'O' lmadık sloganlara sevdalanmayı öğrettin diye seviliyorsun
'K' üskün bir mevsim var mıdır ceplerinde acaba???

Farqin.
Yüzümün ardına saplanmış izi kirli bir dünyanın öcünü alacağız. Bir bildiğin vardı yola koyulurken biliyorum. Ölür ise ten ölür CANlar ölesi değil sözünü doğrulayanım. Karanlığın aciz kalmışlığını gölgele selamlamasaydın belki söylenecek bir şey olurdu. Ama ateşi yakılmış bir sevdanın üzerine bile şiir yazabiliyordun. Ruhum ezgilerini bekler yoldaşım. Ve artık susmamacak sazımız ve silahımız. Seni Yakutlar arasında sarmalayacağım Amed'in rahmine...
'A' h nasıl da ifşa ediliyor sırlar bir bir
'M' erhabası mahşere kalan bir hayattı yaşadığımız
'E' n derin yalnızlığın içinde sen türkünü söylersen bilirim
'D' ur yoldaşım sana verecek bir öpücüğüm kaldı bende...
Akdağ

Bir dilin tüm kelimelerini topluyorum yine. Gri akşamlarda duruşunun ardındaki asaleti bilmeseydim, bu iğrençleşmiş kentte bileklerimi kesecektim. Titrek ve zavallı seslerin nasıl def edildiğini öğreniyorum senden. Uyrugu def edilmiş tüm çocuklar sana şiir taşıyor Yoldaşım. En son annemden duymuşum sözünü. Benim ülkemde her çocuk sabıyla çıldırır EYÜB'ü
'E' n son biz sevmiştik belki bir karıncayı
'R' uklarını satanların korktuğu adresteydin sen
'D' uruşunu ekle dünyama, yoruluyorum Yoldaşım
'A' nlaşılan tüm serüvenler son bulmak üzere yine
'L' imoni tadındaki öpücüğüne bakınıyorum yine...
Serkeftin

İkiye bölünmüş bir ekmekten sızan koku gibi duruyordu bakışın. Sonrasında adına Özgürlük dediğimiz farkına vardık. Ve sen farkındalığın da ötesine yerleştin.
Ah şimdi sokakların kirlenmişliğini neyle paklayabilirim ki? Şimdi hangi

kentle vaftiz edebilirim ismimi sensiz? Sonu gelecek bir bayramın düşünüyü beslediğin gün hikayemin orta yerine yerleşmişti yolculukların. Ülkemin en Aziz yüzüsün artık Yoldaşım
Muhamed
'E' zberi bozuldu diye günahkarların bu çağda
'Ş' erlerinden uzaklaşıyordu tüm dualar
'R' uhumun üzerini örtüyorsun gizeminle yine
'E' vrenin suratına merhabayı çakıyorsun sen
'F' ermanlara küfür edişin ondan...
Cilo

Aşkın uzağındaki devrimlere yerleştiriyorum sonsuz haykırışını. Mevsimler vuruluyordu taammüden. Sözlerin bulut kokuyordu ve alkış tutuyorsun garip bir tarihin çıkını. Yüzüne namlular çevrilirdi acının menzilineki menzilde. Hiçbir yasağı takmadın sen ve hiçbir yaranın inleyen yanını es geçmedin. Yolculuğa çıkmış rüzgarlar

Topladığın yarınları bize sunarken, tüm ayrılıkların tedbirsiz olduğunu anlatırdı göz bebeklerin. Sen susardın ve tüm kainat utanç duvarlarında sıkıştırdı. Gölgemizin yabancı kaldığı mekanlarda senin varlığınla davet ediliyorduk Özgürlüğün sofrasına.

suçüstü yakalanıyordu elindeki bayraklara... Artık elleri Nasır tutmayacak ülkemizin kızlarının ve Aydın bir gelecek vaad edecek ismin...
'T' smi tarihe mal olmuş HALK'ıma benziyorsun
'S' ensiz zor olacak biliyorum hayal kurmak
'Y' ankısı ruhumuzu renklendirecek sesinin
'A' dı HAWAR ile anılıyor yakamozun
'N'erde vurulursan orası Kabem'dir artık...
Brusk

Toplayıp gidiyorsun acılarımızı. Hangi tarihe dokunursan çocuklar orada secdeye durur. Sırtlayıp gittiğimiz öpücükler yasaklarla işgal ediliyor yine. Senin, yıldızlarımıza selamı çakan hikayelerin vardı ve ben sana dokunmanın sevabını yaşıyorum. Hangi uçurtmada saklıyorsun müjdeleri bilmiyorum ama yağmura mahkum mevsimleri saçlarına yerleştirdiğini biliyo-

rum. Tanrıyla diyalogumuza yoldaşlık eder adın CEBRAİL yoldaşım...
'R' uhumun sırlarını rehn ediyorsun ardından
'O' lmayacak düşlerimizi seviyorsun
'H' oşçakal diyenleri de vurdular bu çağda
'A' namın suratına kapanıyor gökyüzü
'T' utmasan düşeceğim kirpiklerinden yoldaşım...
Dilpak

Doğadan beklediğin tüm resimler kısırlaşıyordu yoldaşım. Sen en çok tütün kokusunu severdin. Çocuklaşan devrimlerin sonrasında sırtaldığın kelimeler artık hüznümüze değişiyor. En çok ruhumuzun inleyen yanlarını irdeliyorsun. Zil zurna bir esaretin şafağında bile biriktirdiğin sözler içimizi ferahlatıyor. Gözlerin burada DENİZ taddarı biliyor musun?
'A' h anne ajanslarda kurşunlanmış cesetler var
'N' noktası olmayan bir romandır secdamız
'D' olu dizgin koşuyor seklavi atı halkımın
'O' rtasında duruyoruz cinayete dolu bir hayatın
'K' ırgınlıklarımı seriyorum güneşin esmerliğine...
Deniz.

Yanlış bir tarihle yazılmış kentin yalnızlığına dokunuyorsun sen. Sesime değen sesinin titrekliliğiyle varıyorum izine. Notası yamalı tüm türkülerini biriktiriyorsun bedeninde. Çocukluğumuzun patikalarındaki ketum sloganları seviyorsun hala. Kanı donmuş bir rüzgarı seyre çıkışını özlüyorum yoldaşım. Hangi sürgün sevimidir ki? Oysa sen yanlış adresleri bile seviyordun. Resmiyeti olmayan bir başkaldırıdasın yine. Ve artık çocukların Adibelli' dir tıpkı Zarif (e) bakışın gibi...
'R' uhumun dargınlığına bakmıyor cinayetler
'O' lundu derdin hep 'BEN YANARIM'
'Z' afer türkülerimiz şimdi hüznüdür.
'A' l bayraklar gölgeni bekler Yoldaşım...
Mardin.

Topladığın yarınları bize sunarken, tüm ayrılıkların tedbirsiz olduğunu anlatırdı göz bebeklerin. Sen susardın ve tüm kainat utanç duvarlarında sıkıştırdı. Gölgemizin yabancı kaldığı mekanlarda senin varlığınla davet ediliyorduk Özgürlüğün sofrasına. Sen hangi koyanın başında kısa cümleler okusan, biz Kod adımıza seni yerleştiriyoruz...
'X' weza zarokên nûh di afirîne
'W' estiyabû pelên li ser dara
'İ' skender li berte amadeye Hevalo
'N' îvisên destê zaroka bi navê te di xemilîn
'R' oj bûna te stêrke li ser singa cîhanê
'E' z bi navê te di meşim di kolanên bênav de
'J' êhatîya te dibe druşm di destê gel'de...
Botan...

Halkımın on bir evladını, on bir günlüğünü, on bir umudunu, on bir hasretini Işık ve Güneş Ülkesine yollarlarken Aziz Anıları Önünde Ta'zimle Eğiliyorum.

Kadına dair

Songül Beyazgül

Yüreğimin Başucu...

Bu yazıyı yazmayı hiç istemezdim. Sevgili Zilan Diyar'ın seni sen gibi güzel dillendiren "Sesin Taşdı Asırlık Acılarımızı" yazısından sonra acaba hakkını verebilir miyim diye düşünmedim değil. Ama yazdım işte, kabullemeyeceğim gidişini yazmak istemesemde.

Sana dair başka şeyler yazmak istedim hep. Mesela sana olan hayranlığımı dile getirmek için, benim gibi başka hayranlarının mesajlarını iletmek için, sesindeki sana has tınıyı övmek için...Olmadı işte, zaten yarımliklarla dolu hayatlarımızda, bir yarımlik da sen oldun. Her şeyin hakkını vererek yaşasan da, dağlara dolu dolu baksan da, şarkılarını analarımızın ve atalarımızın asi dağlarımızda saklı çığlıkları gibi hırçın, çağlayanlar gibi akışkan, analarımızın ağıtlarındaki gibi acılı, sevdalı yürekler gibi aşkla dillendiren de, sen bizim yarımliklarımızdan birisin. Tüm kaybettiklerimiz gibi...

Bu yazıyı yazmama neden olan zamansız gidişin aklımın ucundan bile geçmezdi inan... Oysa ki yıllardır ölüm, kara gölgesiyle bir an olsun yanbaşımızdan ayrılmamıştı ki. Ne bileyim işte ölüm hep yanbaşımızda da olsa, alışılabilir bir şey olmamasından mıdır, her gidişin zamansız ve erken olmasından mıdır bilmem, tarifsiz acılar yaşıyor biz geride kalanlara. Belki de yaşıyor olmanın cezasını çekmek gibi, her gidiş bir öncekiyle katlanıp, acılarımızı büyütüyor. Ama sen! Hiç tanımadığım, hiç görmediğim, ama kadınlarla yapmak istediğim sanatsal çalışmalara dair hayallerimin baş köşelerinde biryerlere oturttuğum duru yüzlü, yüreği gibi duru sesli kadın, gidişin o kadar yaraladı ki beni, bizleri.

Hun li benda biharê bun

Wa bihar hat hun kuva diçin

Dilê we germ ruyê we bi ken bu

Her sê jinên azad neçin kuva diçin....

Bir dağ kadını olarak senin sesinden duyduğ bu dizeleri. Kendi ağdını okur gibi, kendi isyanlarını döker gibi, kendi sevdanı dillendirir gibi, coşkunu ve taşkın yüreğini bir sel misali kıtalar ötesindekilere aktırır gibi okudun tüm dağ şarkılarını. Üç özgürlük savaşçısı kadına atfen yazılmış bu şarkıyı, duygu dolu sesinden, yüreğinin en derinlerinden yüreklerimize nakşedişinden kısa bir süre sonra terkettin bizi. Yine şarkısını söylediğin kadınlar gibi onurlu ve güzel üç kadın olarak terkettiniz bizi. Yürek telimizi titreten sesini bize bırakarak gittin. Seni izlerken, yüreğimin coşkun bir sele dönüştüğünü söylesem bana inanır mısın? İnan ne olur. Çünkü o kadar güzel bakıyorsun ki dağlara... Birlikte şarkı söylediğin yoldaşlara...Hele şarkı söylemek ne kadar güzelleştiriyor seni... Küçük bir mırıldanışın bile nasıl renk katıyor gerilla seslerine. Ne kadar güzel yakıştıyorsunuz birbirinize, sen ve dağlar, sen ve gerillalar, sen ve gülmek, sen ve şarkılar...

Hem bunları sen daha bizi acıların orta yerinde koyup gitmeden, seni izleyen ne kadar çok arkadaşla tartıştık bir bilsen...Hissettin mi acaba bizi, seni seven milyonları? Mutlaka hissetmişsindir. Çünkü geçenlerde seninle yaşamış dağ kadınlarından seni dinledim. Seni tarif ederken "O bir aşk ve sevdâ kişiliğiydi, yaşamı o kadar zevk alarak yaşardı ki, onun hiçbirşeye karşı sevgisizlik hissettiğine inanmıyorum" diyordu biri. Bir diğeri de; "Delîla, yoldaşlara sarıldığında onları içine alır gibi kucaklardı" diyordu. Yani arkadaşlarına, dağlara, halkına ve şarkılarına sevdalı bir kadın olarak, o kadar zevkle, özgürce ve kendine güvenerek şarkı okurken, özgürlük yürüyüşüne katılırken seni dinleyenlerde ve izleyenlerde yaratacağın hislerin ne olabileceğini tahmin etmişsindir. Tüm güzelliklere yakışan güzel kadın! Ölüm hiç yakışmadı sana. Öksüz bıraktın sesine daha doymamış, hasretlikler ve özelemler diyarı yüreklerimizi.

Yüreklerimizin başucu şarkılarının duru sesi olarak hep seni dinleyeceğiz, şarkılarımızı senin gibi aşkla okuyacağız, aşkla bakacağız asırlık acılarımızın yaralı topraklarına, insanlarına...DELİLACA yani...

Viranşehir Belediyesi Sanat Atölyeleri Oluşturdu.

Urfa Viranşehir Belediyesi, heykel, resim ve ebru derslerinin verilmesi amacıyla sanat atölyeleri kurdu.

Viranşehir Belediyesi yaptığı çalışmalarına bir yenisini daha ekledi. İlçe belediyesi tarafından halka ücretsiz olarak heykel, ebru ve resim derslerinin verilmesi için sanat atölyeleri kuruldu.

Viranşehir Belediyesi Kültür ve Sanat Merkezi'nde verilecek dersler ücretsiz alınabilecek. Hafta içi ve hafta sonları verilecek derslere katılım sınırlaması yok. Konu hakkında bilgi veren Viranşehir Belediye Kültür ve Sanat Eğitmeni Suar Uzun, "Biz belediye olarak kültür ve sanatsal faaliyetlere son derece önem veriyoruz. Bu çalışmayla birlikte gençlerimizin yeteneklerini ortaya çıkarmak, resim, heykel, ebru gibi sanat dallarında kendilerini yetiştirmelerini sağlamaktır" diye konuştu.

Bu konuda özellikle gençlerin oldukça yetenek sahibi olduklarını gözlemlediklerini belirten Viranşehir Belediye Kültür ve Sanat Eğitmeni Suar Uzun

Yeteneklerin ortaya çıkması ve kendini geliştirmeye dayalı olan bu kurs eğitimlerinin amaçlarından birinin de özellikle insan ruhunun ilacı olan sanatın ilçe insanında da etkisini göstereceği ve gelişme yaratacağının beklendiğini ifade etti

Kurslara katılım konusunda sayı

sınırlaması getirmediklerini belirten Sayın Suar, katılacak sayının eğitmen ihtiyacını karşılayacak kapasitede hazırlıklı olduklarını ve bu konuda sıkıntı yaşamayacaklarını belirterek sözlerine şöyle devam etti: 'Yeter ki hiç bir ücret talep etmedigimiz bu kurslara gençlerimiz ilgi göstererek katılım sağlasınlar' dedi

Viranşehir halkının Kültür ve Sanat alanlarına ilgi göstermesi ve halkta sanat bilincinin geliştirilmesine dönük açılan sanat atölyelerine büyük ilgi gösterilmesi bekle-

niyor. Özellikle gençlerin ve kadınların sanat atölyelerinde derslere katılmaları bekleniyor

Tarihte ilk üniversitenin yaşadığı topraklar olan Harran toprakları ne yazıkki bu gün kadın katliamlarından tatalımda sularında boğulan kız çocuklarına kadar gündeme yoğun toplumsal sorunlarıyla giriyor. Fakat sanat atölyelerinin açılışı gibi daha pek çok gelişmeye tanıklık edilmesi de bekleniyor.

Haber Merkezi

Kadının Kaleminden

Bir Gün

Ayşe Kulin Kürdistan da yaşanan savaş ve savaştan yarattığı toplumsal sorunları işliyor Bir Gün adlı kitabında Bir Gün ismini verdiği kitabının kahramanları okul arkadaşı olan iki kadın, biri Kürdistan da özgürlük, demokrasi ve barış mücadelesi içerisinde yerini alıyor, diğeri ise bir gazeteci. Kahramanları şahsında vermek

istediği Çözüm bekleyen Kürt soru ve bu soruna karşı devletin içerisine girdiği politikaları gözler önüne sermeye çalışmış.

İşte size kitaptan bir alıntı; "

O sırada, benim eşkiya dediğim insanların, Zelha'nın kahramanları olduğunu bilmiyordum. Tıpkı

Zelha'nın yeğenine, benim kahramanlarım tarafından yapılanları bilmediğim gibi. Diyeceğim,

kötülük söz konusu oldumuydu, yoktu birbirimizden farkımız. Karşı saftakini

perişan etmek için uyguladıklarımız, her iki tarafı da perişan ediyordu ne yazık ki. Üstelik bedenlenmiş olduğu kadar da manen. " Kendisi olma ve öteki olanı kabul etmenin yaşanan zorlanmalarını toplumsal bir sorgulamaya ele alan yazar, kitapta kendisine has bir üslup ve acıcılık katarak, yaşanan Kürt sorunun tüm herkese göstermeye çalışmış. Bir Gün isimli kitapta Ayşe Kulin' in konuları ele alış ve çözüm düşüncelerine dönük olarak geliştireceğiniz eleştiriler de olabilir. Fakat bunu öğrenebilmek için tabiki kitabı inceleyerek okumak gerekir. Biz deriz ki böyle bir kitap bu bakış açısına ulaşmak icinde olsa okunur. Şimdiden bu kitabı aramaya başlar ve elinize geçince okumanız size kazandırır kaybettirmez diyoruz.

Altın Saçlı Kız

zormuş. Günlerden bir gün nasıl olduysa, kadının biri, bir köşede durur iken Menzile'nin çiçekten aldığı altını görürmüş. Hayret etmiş, gözlerine inanmamış, dönüp bir daha bakmış "gördüklerim doğru mu acep!" diye. Hemen aklında türlü fikirler dolaşmaya, bu fikirler bir kurt gibi beynini kemirmeye başlamış. Sonunda bu fikirle re yenilip de aklınca bir plan hazırlamış. Üzerine eski püskü, yırtık pırtık giysiler geçirip elini yüzünü kire pasa bulayıp, varmış güzel bahçeli beyaz evin kapısına.

Menzile çıkmış bu perişan görünen kadının karşısına. "Buyrun" demiş gülümseyerek. Kadın iki büklüm durarak, kısık sesle "misafir etseniz beni birkaç gün Allah rızası için" demiş ve kapının önüne yığılıp kalmış. Menzile kadına pek acımış, haline pek üzül-müş. Hemen ana kız içeri taşımışlar kadını. Yatağa yatırıp üstünü örtmüşler. Merakla başında beklemeye başlamışlar. Bir süre sonra kadın açmış gözlerini "su içsem" demiş. Bukle bir koşu su getirmiş. "Açım" demiş bunun üzerine kadın. Bu sefer de Menzile koşmuş mutfaka, sıcak çorba getirmiş. Bir güzel karnını doyurmuş kadın. Ardından da açmış ellerini, uzun uzun dua etmiş bu güzel insanlara:

"Allah ne muradınız varsa versin. Sağlık, mutluluk, huzur dolsun eviniz. Tuttuğunuz altın, sofranız bereketli olsun. Eviniz sıcak, yüreğiniz ferah olsun. Yarınınız güzel, seveniniz bol olsun. Kötülük dokunamadan geçip gitsin çatınızın üzerinden".

Bir güzel dualar etmiş ki kadın oturduğu yerden, Bukle ve Menzile pek sevinmişler. Menzile "evin yoksa kal bizimle, yoldaş olursun bize" de-

miş. Kadın hiç beklemeden hemen atılmış. "Olur olur, kalırım" diyerek bir çığlık bırakmış havaya. Kimin niyeti nedir nasıl bilsin Menzile.

O günden sonra birlikte yaşamaya başlamışlar beyaz evde. Güzel, temiz elbiseler vermiş Menzile kadına. Her sabah Bukle'nin altın sarısı saçlarını o tarar olmuş. Her teli itinayla toplamış, kimse görmeden bir kısmını ayırıp saklamış. Fırsat buldukça bahçeye çıkıp çiçeklere koymuş telleri. Ertesi sabah da bir bir toplamış altınları.

Günler geçmiş, haftalar geçmiş, aylar geçmiş. Kadın usanmış bu işten. Yorulmuş, bıkmış, "yeter artık" diyerek bir gece yarısı uyurken Bukle derin derin, mışıl mışıl; almış makası eline, altın saçını kökünden tutup kesmiş bir çırpıda.

İşte o an olmuş ne olduysa, altın saçın her bir teli kocaman bir yılan dönüşüp atlamışlar kadının üstüne. Oracıkta sokup öldüreceklermiş neredeyse, Bukle "durun" demeseymiş. Kadın korkudan küçük dilini yutmuş da, bir daha hiç konuşmamış. Ödüşü "pat" diye patlamış da aklı yerinden oynamış. O günden sonra da kiminle karşılaşmışsa, saçının tellerini yaşmağının ucundan gösterip birşeyler geveler, birşeyler anlatmak istemiş. Lakin kimse ne dediğini bir türlü anlayamazmış bu deli kadının. Acıdiklarından eline ekmek parası tutuşturup yollarına devam ederlermiş.

Birgün bir sokağın köşesinde bağdaş kurmuş otururken ak sakallı bir dede gelip durmuş karşısında. Uzun uzun bakmış gözlerine bir şey okur gibi. Sonra da "bir adam vardı buralarda yaşayan" demiş kadına. "Nalbant idi. Herkes sever, herkes hürmet eder,

herkes pek güvenirdi ona. Bir sabah senin gibi o da gördü çiçeklerin verdiği altınları. Göz bir gördü mü, akıl bir yazdı mı kenara gözün gördüklerini insan kendini tutamaz olur. Günler boyu eline iş alamadı. Gelip gidenler "niye çalışmıyorsun, hasta mısın?" diye sordular uzun süre. Nalbant kimseyle tek kelime konuşmadı. Gözünün önünden çil çil altınlar gitmiyordu. Bir damla uyku girmedi gözüne. Sonra baktı ki olmayacak; eline koluna, diline kulağına bir de aklına hakim olmayacak. Her bir şeyini, neyi var neyi yoksa olduğu gibi bırakıp çekti gitti buralardan. Kimseler bir daha haber alamadı nalbanttın. Ben sana söyleyeyim mi ne oldu nalbanta?"

Kadın gözleri yuvalarından fırlayacakmış gibi bakmış dedeye, karşısında duran bir canavarmış gibi. Devam etmiş ak sakallı dede konuşmaya. "Nalbant şimdi padişahın sağ kolu. Vezir oldu memlekete. Eğer senin gibi tutamasaydı kendini, bu şehrin sokaklarında dolaşacak, adı "deli nalbant"a çıkacaktı belki de."

Konuşması bitince dede yürüye yürüye uzaklaşmış kadının yanından. Onun arkasından bakakalan kadın saçını başını yola yola bağırarak duyanlar gök yarıldı sanmış. Çocuklar öyle bir ağlamış ki üç gün üç gece susturamamışlar. Kediler korkup damdan dama atlaya atlaya başka şehirde miyavlamaya gitmişler.

Bukle'nin saçları da kısa sürede uzamış, yine eskisi gibi taranacak hale gelmiş. Ağgözlü olmanın, yalan söylemenin, kötü düşüncelerin ne kadar zararlı olduğunu da daha iyi öğrenmiş. Anne kız uzun yıllar mutlu bir şekilde, beyaz evlerinde, güzel çiçekleri ile yaşamaya devam etmişler. Bir daha da kimseye güvenip evlerine almayı hiç düşünmemişler.

Zamanın birinde, bundan çok yıllar önce, saraylarda padişahların yaşadığı, meydanlarda okların atıldığı, pazarlarda altın sikkelerle alışveriş yapıldığı zamanın birinde, güzel bir bahçenin tam ortasına kurulu bembeyaz bir ev varmış. Bu evde altın sarısı saçları olan güzel mi güzel, alımlı mı alımlı; al yanaklı, gül dudaklı, boylu poslu, Bukle adında bir genç kız ane-ciği ile beraber oturmuş.

Güzeller güzeli Bukle her sabah, babaannesinden kalma bir kemik tarak ile saçlarını taramayı pek severmiş. Bir saat, iki saat hiç bıkmadan tarar da tararmış yumuşacık saçlarını. Sonra da tarağın dişlerine takılan, bir de yere dökülen tellerini itinayla toplamış. Onları pembe ipek mendilinin içine sarar bir çekmeceye saklamış.

Bukle'nin annesi Menzile, haftada bir kere, karanlık çöker çökmez Bukle'nin altın sarısı tellerinden birisini alır, bahçedeki güzel çiçeklerden seçtiğinin içine usulca koyarmış. Ertesi sabah da aynı çiçek bir altın verirmiş Menzile'ye. Bu, kimseye duyurmak istemedikleri bir sırması. Anne kız böyle yaşar giderlermiş işte.

Ancak insanlar çeşit çeşitmiş. İyiler de çokmuş, kötüler de... Kimin iyi, kimin kötü olduğunu ise bilebilmek pek

Tavşan Kalemlik Yapımı

Tavşan kalemligi yaparken kullandığımız keçe dışındaki tüm malzemeler, artık malzemelerden oluşmaktadır. Aynı metotla farklı figürlerde de kalemlik oluşturabilirsiniz. Yapması çok kolay. Haydi siz de deneyin.

Malzemeler

Keçe
Silindir şeklinde kutu (Miniklerin ıslak mendil kutularını kullandık, boyunu keserek ayarladık.)

Ponpon (Evdeki yünlerden)
Karton (her evde vardır, kagıt alışveriş çantalarını da kullanabilirsiniz.)

Gözler (ilaçların boş drajeleri)
Diş (köpük tabaklardan,

özellikle marketten tavukla birlikte alıyoruz)

Yapıştırıcı

Yapılışı:

Kalemligimize kutunun etrafını ve altını keçeyle kaplayarak başladık.

Başını kulaklarıyla birlikte önce kağıda çizip sonra iki kat kestik. Sert durması için iki katın arasına karton koyarak yapıştırdık.

Ayaklarını da iki kat keçeden yaptık.

Boş ilaç drajesinin arkasına beyaz kağıt, içine de siyah yuvarlak yapıştırarak elde ettiğimiz gözleri yüzüne yapıştırdık. Burnu için yaptığımız ponponu kullandık. Dişlerini köpük tabaklardan kestimiz dikdörtgenlerden yaptık.

En son, yüzünü, ayaklarını ve ponpon kuyruğunu gövdeye yapıştırdık.

Bilmediklerimiz

- İdrar zifiri karanlıkta parlak.
- Fareler ve atlar kusamazlar.
- 1 saat süreyle kulaklıkla bir şey dinlemek kulakta bakteri sayısını %700 artırıyor.
- Çakmak kibritten önce bulunmuştur.
- Parmak izleri gibi dil izleri de her insan için benzersizdir.
- Hiç düşündünüz mü 'neden ağaçlar meyve oluşturuyor' diye? Sadece bizim için mi acaba? Evet, bu da var ama asıl amaçları, yavruları olan tohumlarını korumak.
- Deniz hıyarı tehlikede olduğunu hissettiği anda beyaz ve yapışkan bir madde salgılar.
- Hem yararlı hem de zararlı kelebeklerin olduğunu biliyor musunuz?
- Bebekler dizkapaksız doğarlar, dizkapağı 2-6 yaş arasında gelişir.
- Flüt adlı enstrümanın adı Sicilya'da yaşayan bir yılan balığının adıdır.
- ABD'de her insanın iki kredi kartı vardır.

Bilmece

- 1- Daldan dala atlarım, kuyruğumla sarkarım.
- 2- Göz ile görülmez, el ile tutulmaz. Ondand uzak duranlar sağlamdır, hasta olmaz.
- 3- Benim iki pencere var, etrafı etten duvar. Her gün erken açarım, gece olunca kaparım.
- 4- Yarım kaşık, duvara yapışık.
- 5- Bol emek verir, kendi yemez, yedirir.
- 6- Karşıdan baktım, hiç yok; yanına vardım, pek çok.
- 7- Altı mermer, üstü mermer. İçinde bülbül öter.
- 8- Kökü yukarı, dalları aşağı.
- 9- Karnı şişik, kafaya yapışık.
- 10- Yedi delikli tokmak, bilmiyorsan aynaya bak.
- 11- Çarşıdan alınmaz, mendile konulmaz, bundan tatlı bir şey olmaz.

11 - uyku
10 - baş
9 - burun
8 - saçlar
7 - ağız
6 - karnıca
5 - anı
4 - kulak
3 - gözler
2 - mikropl
1 - maymun
Cevaplar

ÇOCUKLARRRR BENİ BOYAYINNN!

Hormonlu Yiyecekler Nasıl Anlaşılır?

Kanserojen yapıcı etkiye sahip bu ürünleri, doğal olanlarından ayırmak için dış görünüşlerine dikkat etmek yeterli.

Çeşitli kaynaklardan derlenen bilgiye göre, üretimde büyümeyi artırıcı hormonların gerek hayvansal ürünlerde, gerekse bahçe ürünlerinde kullanımı gittikçe yaygınlaşıyor. Başlangıçta sadece seralarda 10 derece sıcaklık altındaki ürünlerde döllemeyi sağlamak için kullanılan ilaçların, hızlı büyümeyi sağlayıcı etkisi çiftçiler tarafından keşfedilince, kullanımı özellikle bahçe bitkilerinde her devrede artış gösterdi.

Aşırı hormon uygulaması yapılmış sebzeler insan vücudunda kanserojen yapıcı bir etkiye neden olurken, çeşitli zararlı yan etkileri de bulunuyor. Meyvelerin döllemesini sağlamak için çok düşük dozlarda kullanılan hormonal içerikli ilaçlar insan sağlığını fazla etkilemezken, büyümeyi hızlandırarak verimi ve kazancı artırmak için bilinçsizce kullanılan ilaçlar, insan sağlığı açısından önemli bir risk oluşturuyor. Manavda ve pazarda bolca satılan ve tüketilen meyve sebzelerin fazla hormon taşıyıp taşımadığını öğrenmek için iyi bir gözlemci olmak ve şekillerine bakmak gerekiyor.

Aşırı hormon uygulaması yapılmış sebzeler insan vücudunda kanserojen yapıcı bir etkiye neden olurken, çeşitli zararlı yan etkileri de bulunuyor.

Nasıl Anlaşılır?

Sağlıklı meyve ve sebze tüketmek için alışveriş yaparken ürünlerde şu özelliklere dikkat etmek gerekiyor:

Domates: Domates kesildiğinde içi fazlaca boşsa, meyvenin ucunda sivri

memeler ve anormal bir şekle sahipse hormonlu olduğundan şüphelenebilirsiniz. Ayrıca hormonlu domateslerde dik kesildiğinde ortasında beyaz ve sert bir tabaka görülür.

Salatalık: Şekilsiz, bir ucu kalın, bir ucu ince veya yan yana yapışık meyve-

lere dikkat edin. İçleri adeta sünger gibi, çekirdek evi de kof bir yapıya sahiptir. Yenildiği zaman tat vermez.

Biber: Aşırı büyük ve etli bir görünüme sahiptir. Çekirdek evi boş, etli kısımda domatesteki gibi beyaz ve sert bir doku hakimdir.

Patlıcan: Şekli bozuktur. Kenarında meme gibi şişlikler görülür. Yan yana yapışık. Etli kısmı sünger gibi kof olur.

Patates: Şekilsiz ve yumruları birbirine yapışık. Patateste aşırı gübre ve hormon kullanılırsa içinde kararmalar görülür.

Çilek: Aşırı büyük, çift yapışık ve içleri boştur.

Karpuz: Hormonlu karpuzların çekirdek evleri boştur. Yendiği zaman aşırı nişasta kokusu verir.

Her meyveyi kendi mevsiminde yemek isteyenler doğru tercih yaptığı gibi yine de hormonsuz meyve ve sebze tüketiminde belirtilenlere dikkat etmek elimizdedir.

ekoses.com

Global Bir Çevre Felaketi: Yeraltı Kömür Yangınları

Yangınlar, oksijen ve güneş ışınının uygun koşullarda bir araya gelmesiyle kendiliğinden çıkabildiği gibi çoğu kez insanlarca da başlatılabiliyor

Dünyada belli başlı kömür üreticisi ülkelerde cereyan etmekte olan yeraltı kömür yangınları gezegenimizin ve üzerinde yaşayanların sağlığı için, çok az kimsenin farkında olduğu büyük bir tehdit olarak değerlendiriliyor.

Yeraltı kömür yangınları, başta Çin, Endonezya, Hindistan ve ABD olmak üzere bir çok ülkede sirmekte. Uzmanlar, yalnızca Çin'deki yeraltı yangınlarının yılda 200 milyon ton kömür tükettiğini vurguluyorlar.

Yangınlar, oksijen ve güneş ışınının uygun koşullarda bir araya gelmesiyle kendiliğinden çıkabildiği gibi çoğu kez insanlarca da başlatılabiliyor. Örneğin, terkedilmiş madenlerde yığılı kömür atıkları, ya da henüz kazılmamış, yüzeye yakın kömür damarları, tarla açmak için orman ya da çalı yakılması gibi insan faaliyetleri sonucu ateş kalıyor.

Bir kez tutuştu mu, kömür yangınları onyıllar, hatta yüzyıllar boyu sürebiliyor ve atmosfere yoğun miktarda

sera gazı ve ısınan parçacıkları salımına yol açıyor. Bu salımların değeri henüz belirlenmemiş olsa da, global ya da yerel iklim değişimi, hava kirliliği ve insan sağlığı üzerinde büyük etkileri olduğu açık. Yangınların sağlık üzerindeki etkisi genellikle solunum yolu hastalıkları olarak ortaya çıkıyor. Ancak, etkiler yalnızca atmosfer yoluyla oluşmuyor. Yangınlarla ortaya çıkan ar-

senik, civa ve selenyum gibi toksik elementler yeraltı sularına, akarsu ve

toprağa sızarak kirlenmelerine yol açıyor.

Ayrıca ateşlerin yol açtığı sıcaklık da toprak üstündeki bitkileri öldürüyor, hatta orman yangınlarına yol açabiliyor. Yeraltındaki yangınlar toprağın da çökmesine yol açtığından, yüzeydeki yapılar ve altyapı tesisleri için de önemli bir tehlike oluşturuyorlar.

Yangınlarla mücadele kolay değil. Bir kere çok yüksek sıcaklıklar söz konusu olduğu için, söndürme araç ve malzemeleri yanan ocaklara fazla sokulamıyor. Ancak, kum, çimento, kül, su ve köpük karışımından oluşan bir sıvı betonun yanan ocak ve damarların etrafına püskürtülerek ateşin oksijenle temasının kesilmesi, etkili bir yöntem olarak öneriliyor.

İnsan sağlığı ve daha uygun koşullarda yaşayabilme etkenleri açısından özellikle bu konuda bilinçlenmede büyük önem taşıyor. Özellikle insanın sebep olduğu yangınlar konusunda insanların eğitilmesi ve bilinçlendirilmesi bu yangınların yaşandığı ülkeler açısından büyük önem kazanıyor. Atmosfer üzerinde büyük bir etkiye sebep olan yeraltı kömür yangınlarının bir çevre felaketinden çıkartılabilmesi için önümüzdeki yıllar büyük önem kazanıyor. Sermaye çevrelerin kendi çıkarlarından biraz uzaklaşarak, insanlığı düşünerek geliştirecekleri tedbirler kadar insanların bu konuda bilinçlenmesi önem de önemli.

Kaynak: Science, Bilim ve Teknik,

Ekoses.com

Dr. İlhan Diken

Depresyon

Kişide bıkkınlık hissi, isteksizlik, kendine olan güvensizlik, üzüntü, aşırı uyuma veya hiç uyuyamama, aşırı yeme veya hiç yememe, çevreye karşı ilgisizlik gibi belirtilerle kendini gösteren psikiyatrik bir hastalıktır. Dünya genelinde sık rastlanan depresyon, kadınlarda daha fazla görülmektedir. Sıklıkla da genç yetişkin ve orta yaşlarda ortaya çıkar.

Kadınlarda depresyon gelişimi genellikle birlikte artar ve bu durum vücuttaki hormonal değişikliklerle ilgilidir. Hormonal aktivitenin arttığı adet öncesi dönemde, gebelikte, doğum sonrası dönemde ve adetten kesilme durumlarında depresyon geçirme riski artar. Bir takım sosyal faktörlerinde depresyonda rol aldığı bilinmektedir. Genel olarak kadının toplumda erkektekenden daha az saygı görmesi ile birlikte sosyal yaşamdaki rollerinin, özellikle erkek egemen toplumlarda daha kısıtlı olması da depresyon sıklığının fazla olması ile ilişkilidir.

kadının eşiyile olan anlaşmazlıkları ya da ekonomik problemler de depresyonu alevlendirebilir.

Annelerin çoğu doğum sonrası depresyonu ya da annelik hüznü deni-

len hafif bir depresyon geçirirler. Genellikle kendilerini yorgun, huzursuz, moralsiz hissederler. Endişeli ve gergindirler. Sebepsiz yere ağlama krizleri geçirirler. Anneler genellikle doğum öncesi ve doğum sonrası yaşanan yorgunluk ve bitkinliğe hazır olmayıp, bebeklerinin kendi yaşamlarına etkisini net olarak anlamayabilirler. Annenin ihtiyaç duyduğu ilgi, alaka ve dinlenme ortamını sağlamak için destek sağlanmalıdır. Bu belirtiler geçici olup ilk haftada ortadan kalkar.

Doğum sonrası depresyondaki anneler özellikle bebeğinin sağlığı ve beslenmesi konusunda endişe duyarlar. Kendilerini suçlarlar, kendilerini eleştirirler ve sürekli yorgunluk, huzursuzluk belirtileri gösterirler. Çok nadir olarak, bebeğini incitme hatta öldürme, ya da intihar etme olasılığı olabilir. Bu belirtilerden şüphelenen bir aile bireyi hemen yardım istemelidir. Öncelikle de anne doktora başvurması için ikna edilmelidir.

Kadınlarda depresyon gelişimi için risk faktörlerinden bazılarını da şöyle sıralamak mümkündür..Daha önceden geçirilmiş psikiyatrik rahatsızlıklar, sosyal adaptasyon, ailede psikiyatrik bozukluklar, doğurganlıkla ilgili sorunlar(kısırlık v.s), ekonomik sorunlar, 16 yaş altı ve35 yaş üstü annelik, zor doğum, erken doğum, fiziksel hastalıklar, eş ve sosyal desteğin az olması önemli faktörlerdir..

Depresyonda tedavi mutlaka gereklidir. Antidepresan ilaçlar hekim gözetiminde kullanılır. Psikoterapi

son derece önemlidir. Sıralamaya çalışacağımız şu önerilerin de dikkate alınmasında fayda vardır.

Kendinizi çok fazla yormayınız. Uyku zihinsel sağlığınız için önemlidir.

Bebeğiniz uyurken sizde uyumaya çalışınız.

Bebeğinizin hareketleri uykunuzu bozuyor ise onu başka bir odaya almayı deneyiniz.

Eşinizle vardiya sistemi geliştirin ve bebekten sadece siz sorumlu olmayın.

Bebeğe bakım konusunda akraba

ve dostlarınızdan yardım isteyin.

Rahatsızlık dönemlerinizde beslenmenize dikkat edin.

Kendinizi çaresiz ve güçsüz hissediyorsanız bir psikolog veya psikiyatristten destek almayı ihmal etmeyiniz..

Depresyon hakkında bilgilendirme, özellikle depresyona girme koşulları üzerinde bilgi sahibi olma kişinin bu koşulları düzeltmesi için sürekli mücadele içerisinde girmesini sağlar. Aslında bu insanın yaşama olan bağlılığının bir ifadesidir. Depresyona hayır diyorsak tüm negatif durumlara karşı mücadeleli olmayı bilmeliyiz.

Küresel Isınma, Kalp Sağlığını da Etkileyecek

Doktorlar, küresel ısınmanın, kutup ayılarının göçüne ve buzulların erimesine yol açmasının dışında insan kalp sağlığı üzerinde de etkisi olabileceğini belirtti.

Uzmanlar, iklim değişikliğiyle beklenen havanın ısınmasının, daha fazla kalp rahatsızlığı sorununa yol açabileceğini kaydetti.

Viyana'da yapılan yıllık kardiyoloji kongresine katılan uzmanlardan İsveç Karolinska Enstitüsü kardiyoloji bölümünden Dr. Karin Schenck-Gustafsson, "Eğer gelecek 50 yılda hava birkaç derece daha ısınrsa, kesinlikle daha fazla kalp ve damar hastalıkları göreceğiz" dedi.

İnsanların sıcakta daha fazla kalp rahatsızlığı sorunu yaşadığı bilinirken bazı uzmanlar, konunun üzerinde daha fazla dikkatle durulmasının gerekli olduğunu kaydettiler.

Uzmanlara göre, yüksek sıcaklıklarda harareten kurtulmak için terliyoruz ve bu süreçte kan, daha serin olan deriye yöneliyor ve kan damarları açılıyor. Ve sırasıyla da kalp hızı ve kan basıncı (tansiyon) düşüyor. Bu düzen de yaşlı ve kalp damar sistemi zayıf olanlarda tehlikeli olabiliyor.

Avrupa'da 2003'te görülen sıcak hava dalgasında Ağustos ayının ilk iki haftasında yaklaşık 3 bin 500 kişi ölmüştü. Sadece Fransa'da sıcaklığın artmasına bağlı olarak yaklaşık 15 bin kişi hayatını kaybetti. Uzmanlar,

ölenlerin çoğunun, aşırı sıcaklarda kalp rahatsızlığı görülen yaşlılar olduğunu söylüyor.

Bu arada, Yunanistan'daki son yangın felaketi gibi olayların sorunu daha da ağırlaştırabileceği, son 10 yılda Güneydoğu Asya'da orman yangınlarının sayısındaki artışın, kalp rahatsızlıklarında tırmanışa yol açtığı belirtiliyor. Doktorlar, iklim değişikliğiyle artacağı tahmin edilen hava kirliliğinin de kalp rahatsızlıklarında etkisi olduğundan şüpheleniyorlar.

Artan küresel ısınmaya karşı geliştirilen tedbirler hız kazanmıyorsa bunun insan sağlığını gün geçtikçe daha fazla etkileyeceği ortada.

ntvmsnbc.com

Pratik Öneriler

Değersiz olarak gördüğünüz **limon kabuklarını** güneşli bir yere koyup kurutursanız, özellikle ıslak ve yağlı mutfak eşyalarınızı ovarken şaşırtıcı sonuçlar alabilirsiniz.

Çileklerinizi ıslak bir muslin kumaşa sarıp birkaç kere hızla sallarsanız, çileklere buluşan kum ve toprakların muslin kumaşa yapıştıklarını götürebilirsiniz.

Gravyer peynirinin kurumaması için, daha evvel tuzlu suya batırılmış, nemli bir beze sararak muhafaza ediniz.

Ekmek içi ile hazırlanmış **sandviçleri**, üst üste koyarak, nemli ve iyice sıkılmış bir peçeteye sararsanız, uzun zaman taze olarak muhafaza edebilirsiniz.

Süte biraz karbonat atarsanız hem çabuk bozulmaz hem de kolay hazmedilir.

Kuş üzümünü ayıklamak için, onları bir avuç unla ovuşturunuz ve kalın delikli bir süzgece atınız, un ile beraber çöpler de düşer.

Balığı seçerken son derece dikkatli olmalıyız. Gözleri pırl pırl parlak, solungaçları ise pembe yada kırmızı renkte olmalıdır.

Buzdolabınız bozuldu, ya da artık boş yer yok, temiz bir kovayı musluk suyu ile doldurun. İçine bir çorba kaşığı sofra tuzu atın. Şişeleri daldırın, yeterince soğuyacaktır.

Yemek tarifleri

Cevizli Patlıcan

Malzemeler:

1 kg patlıcan
4 yemek kaşığı un
750 gr domates
10 diş sarımsak
100 gr ceviz
1/2 çay bardağı zeytinyağı

Hazırlanışı: Patlıcanları

yuvarlak olarak kesin. Tuzlu suda biraz beklettikten sonra kızartın. Isıya dayanıklı bir fırın kabına dizin. Domatesleri soyup rendeleyin, sarımsakları soyun ve iyice ezin. Unu zeytinyağında kavurup, içine domates, sarımsak ve tuz katın. Pütürsüz ve koyu kıvamlı olunca sirke ve dövülmüş ceviz içini ilave edin. Hazırladığınız sosu patlıcanların üzerine döküp, en üstü kızarıp, kesilince katılığa ulaşana kadar fırınlayın.

Afiyet Olsun

Süjin
Xanim

Annemizden Neler Gördük Neler Duyduk?

Bir bakalım, annelerimizden neler öğrendik sevgili çocuklar? Geleceğiniz hakkında yorumlarda bulunmak gerekir. Ayrıca gelişiminiz bizler

açısından önemli. Yarınlar doğru hazırlanmanız gerekiyor. Tabii sizi geleceğe hazırlamak annelerin ertelenemez biricik görevlerinden biri.

Ayooo! Biz kadınları bazen anlamak o kadar zorlaşıyor ki, bırakın çocuklarımızın psikolojisinden anlamayı, adeta terör estiriyoruz onlar üzerinde. Çocuğun eğitim düzeyi, sağlıklı beslenmesi, sağlıklı gelişmesi, ileri görüşlü olması, takdir edilmesi, planlı-programlı olması, dayanıklı ve güçlü olması, olgun ya da bilgili olması... Ne bileyim yahu, vs vs vs... Bu özelliklerin gelişimi anlayacağınız gibi hepsi bizim elimizde.

Sevgili hanımlar! Kimilerimiz tersinden doğmuş gibime geliyor. Yani sözüm ona çocuk eğitimi adı altında hayli ilginç oluyoruz. Bakalım daha neleer göreceğiz neleer! Çocuklarımıza neleri öğretiyoruz, bir bir sıralayalım bakalım.

İyi yapılmış bir işi takdir etmeyi: "Bana bakın, çarparım haa! Gidin birbirinizi dışarda gebertin! Evi daha yeni temizledim ben."

Duaların gücünü:

"Yat kalk, dua et ki baban müzik setinin bozulduğunu fark etmedi!"

Zamana karşı yarışmayı:

"O oyuncaklarını topla, yoksa tekme attığım gibi hepsini karşıki sahtiden toplarsın!"

Mantıklı düşünmeyi:

"Ben öyle diyorsam öyledir"

İleri görüşlü olmayı:

"Çıkmadan önce temiz bi çamaşır giy."

Yolda Allah korusun başına bir şey gelir, kirli çamaşırla etrafa rezil olursun!

Hayatın trajikomik yanlarını:

"Sen orada gülmeye devam et, birazdan ben seni tam güldüreceğim"

Hayatın çelişkilerle dolu olduğunu:

"Kapa çeneni ve çorbanı iç!"

Dayanıklı olmayı:

"O ıspanak bitene kadar sofradan kalkmak yok"

Hava raporu tahmini yapmayı:

"Şu dağınıklığa bak! Yabancı biri görse odanın ortasında kasırga geçti sanır."

Abartmayı:

"Sana 500 bin defa söyledim, kirli ayak-kabıllarınla içeri girme diye"

Davranış psikolojisini:

"Babana çekeceğine biraz bana çekseydin n'olurdu?!"

Olağanüstü durumlara hazırlıklı olmayı:

"Dinleme bakalım, anne sözü dinleme!"

Kafana meteor düşecek, çekil kenara" diye bağırırsam, onu bile dinlemezsin di mi?"

Kıskanmayı:

"Dünyada senin annen baban gibi mükemmel bir aileye sahip olmayan kaç milyon çocuk var, biliyor musun?"

Sabırlı olmayı:

"Baban eve gelsin, sen görürsün!"

Hakkımızı alacağımızı:

"Eve vardığımızda ben bilirim sana ne yapacağımı"

Diyalog kurmayı:

"Sana bir şey sorduğumda cevap ver"

"Ne söyleyeyim anne?"

"Sus! Bana cevap verme!"

Tıp bilgilerini:

"Gözlerini şaşı yaparken bir gün öyle kalvereceksin!"

Olgun olmayı:

"Bu tabağın hepsini bitirmezsen büyüyemezsin!"

Genetik bilgileri:

"Sen de o lanet olası babana çektin!"

Bilgeliliği:

"Benim yaşıma gel de anlarsın o zaman!"

Ve..... Adaleti:

"Bir gün senin de çocukların olacak. İnşallah onlar da sana senin şimdi bana yaptıklarını yaparlar..."

Evet sevgili okurlarım. Çocuklar hepimizin geleceği ve göz bebeği... Diyaloglu ve anlayışlı günler dileğiyle... Görüşürüz canlarım...

sujin_xanim@hotmail.fr

bulmaca

Soldan Sağa

Yukarıdan Aşağıya:

1- Kendisini Kadın Özgürlük Hareketinin meşru savunma gücü olarak tanımlayan örgütün adı / kadınların bluz üzerine giydikleri yelek, 2- bitkilerin yeryüzündeki dağılımını konu alan bilim, 3- Ribonükleik asit / bir kuşağın kendisinden sonra gelen kuşağa bıraktığı değerli şey, 4- aşırı ölçüde sıkılma / bir kimse-nin meslek bilgisini daha da artırmak, becerisini daha da geliştirmek için çalıştığı kurumun değişik bölümlerinde çalışarak geçirdiği dönem, 5- İridyum'un simgesi / benek, nokta / bir olumsuzluk eki, 6- Almanya'nın bir şehri / "hayır" anlamında kullanılır, 7- Kuzey Afrika'da bir ülke / Güney Kürdistan'da bir şehir, 8- yer, makam / "özgür"ün İngilizce karşılığı, 9- dili geçmiş zaman eki / Antalya'da ünlü bir plaj / asalak bir hayvan, 10- meyvesi için yetiştirilen bir ağaç / baston, 11- doğum işini yaptıran kadın / anlam, 12- ezgi ve uyumla birlikte müziği oluşturan bir öge olarak vurgu, uzunluk ya da seslerin düzenli bir biçimde yinelenmesinden doğan düzen / hiç beklenmedik bir zamanda kapı çalınarak ya da kapıyı çalarak

1- Jeoloji / 'san'ın Kürtçe karşılığı, 2- ışık, aydınlık / yazınsal, 3- casus, çayıt / yücelik, yükseklik, 4- Kürtçe'de bir sayı / duvara takılan ve genellikle tavan lambasının bir parçası gibi olan, onu bütünleyen siperlikli lamba, 5- sosyoloji, 6- Eski dilde su / Kürtçe'de bir soru takısı / çok şey bilen, deneyimli kadın, 7- Karadeniz kıyısında bulunan bir Avrupa ülkesi / 'sodyum'un simgesi, 8- boru sesi / ama, lakin, 9- ipekli ya da yünlü, esnek dokunmuş kumaş / namus, 10- ayak direme / Japonlarda çiçek düzenleme sanatı, 11- dil, lugat / başkan / ilave // havada buğu durumundayken gecenin serinliğiyle yere inen su damlacıkları / belirtilerinden, bir sorunu doğru bir biçimde kavrayıp değerlendirme işi

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Hazırlayan: Sozdar Dersim

Didinana

Selma Koçiva

Oca Yolunda-I

Karmaûe şüalayı geçtiğimde yolun dikleştiğini gördüm. Çocukluğumda derede oynamaya giderdik karmaûe şüalaya.. Ölüm bri ile oynar üstümüz başımız batardı. Eski değirmenin ne zamandan kaldığı bilinmiyordu.. Herkes sırayla mısır ununu burada öğütürdü. Değirmen yerinin en güzel yanı, akşamları kızlarla toplanıp gitmekti. Onüç ondört yaşında olmalıydık o zamanlar. Gece karanlıktan korkuyorduk. Ve korkuyu yenmek için lazca şarkıları yüksek sesle söylerdik, karşılama atardık. Her karmaûe şüalayı geçtiğimde o tız sesler yeniden yükselir, yüreğimi sevinç ve sevgi kaplar. O gün de öyle oldu. Tüm çocukluk arkadaşlarımın hayali oradaydı.

Dik yola koyulurken Ocayı düşünüyordum. Ôaûu ile Nandidi orada kalıyorlardı bu mevsim. Orası Ôaûu'nun merzesiydi. Yani yazlık evleri... Kendileri ile vedalaşmaya giderken buruk bir acı hissettim yüreğimde. Almanya 'ya yol görünmüştü. Öğrenci olarak İstanbulda kalmam olanaksızlaşmıştı. Hemen hemen tüm üniversiteler kapalıydı zamanlar. Babam illaki okumamı istiyordu. 'Bese' benim için okuyacakmış diyordu.

Köyde her kese uğruyordum. Çocukluk arkadaşlarımla en son gün vedalaşacaktım. Oüoxunaşe(toplantı) yapacaktık aramızda. Büyüklerden Ôaûu ile Nandidi önemliydi benim için. Onlarda yaz aylarında Oca(merze)da kalıyorlardı.

Virajı döndüğümde Cabiri avla göründü. Cabir Dayı dedemin(babam tarafından)kuzeniydi. Usta bir horoncuydu. Xaliüana 'daki evini bırakıp, bu evi bu kartal tepesi gibi yerde kurmuştu. Tulum sesi eksik olmazdı evinde. Hala ile birlikte düğünleri şenlendirirlerdi. Cabir Dayı dedemin aksine Dutxe'yi terketmedi hiç. Ardeşen Dutxe arası mekik dokudu. Kışları çay sepeti ördü, Ardeşen'de sattı. Çayının başında durdu. Şehirler ona çekici gelmedi. Dağını taşını toprağını seviyor olmalıydı Karadenizin. Noğurisa onu öksüz büyütmişti. Dedelerimizin babaları, birinci dünya savaşında cepheden hiç geri gelmediler. Hep söylenir Koöivalar'dan 40 tane delikanlı şehit düşmüş, 1. paylaşım savaşında. Ve çocukları yetim kalan genç gelinler büyütmişler.

Bu tepelerin üzerinde ne kadar ağıt yakıldığını tahmin edebilirsiniz. O ağıtların bir kısmını Didinana'an dinledim, tarladaki işinin başında. Cabiri avlayı geçene kadar daha neleri neleri düşündüm.

devam edecek...

Zamanın Durduğu Anlarda, Ruhunu Özgür Kılabilen İnsan

Düşük yoğunluklu savaşın dozunun hiç de düşük sürmediği dağlarda, yüzlerce genç beden toprağa düştüğü 98 yılında, Ortadoğu'nun siyasal atmosferinde de şiddetli çalkalanmalar başlamıştı. Önderliğin Suriye' de olması gerekçesiyle Türkiyeli yetkililerin sözlü saldırıları tehditlere, kısa süre içerisinde de tehditler somut adımlara dönüşmeye başladı. T.C. ordusu, Suriye sınırına boydan boya yığınak yapıyor, 'girdik gireceğiz' naraları atıyordu. ABD donanması Basra dan sonra, İskenderun'a da demir atmış, gelişebilecek olan savaşın kapsamına işaret ediyordu. Türk basını da mevzilenmiş, gündemin yüzde doksanı olması yüksek muhtemel Türkiye Suriye savaşına ayırmıştı. 'APO' nun evi Şam da, işte evin adresi, fotoğrafı ve telefon numarası.. Bu duruma göz yumulmasın.' 'karadan mı, yoksa havadan mı saldırılmalı? Ya da uzun menzilli füzelerle vurulduktan sonra ordunun sınırı geçmesi daha mı etkili olur?' gibi tartışmalarla durumu iyice kızıştırıyorlardı. Önderliğe de birçok mesaj geliyor, yabancı ve Kürt ziyaretçilerin ardi arkası kesilmiyordu. Bazı gazeteciler gönderdikleri mektuplarında 'bu sefer sizi orada barındırmayacaklar, çıkın' diyor, gelen misafirlerden yetkili olanlar ise 'kapımız size açıktır' mesajı veriyorlardı. Önderlik tüm ihtimalleri gözden geçiriyor, yanında bulunan arkadaşlarla tartışıyor.

Gün geçtikçe durumun ciddiyeti artıyordu. Oturduğu koltuktan kanalları karıştıran önderlik, haberi dinlemek kadar, siyasetçilerin yüzlerini ve davranışlarını inceliyordu. Gizli tartışmaların simalarda bıraktığı izlerin anlamını çözmeye çalışıyordu. O zamana kadar Avrupa, Güney Kürdistan ve bazı Ortadoğu ülkelerine çıkma ihtimali tartışılrsa da, bende daha çok, olası olmayan durumların, olmasını tasdik etmek için yoklandığı izlenimi yaratmıştı. O yüzden Önderlik bana bir süre önce Avrupa ihtimalini sorduğunda hiç tartışılmaması gereken bir seçenek olduğu inancı ve kesin anlayışıyla 'mümkün değil, hemen etkisizleştirirler. Asla gidilmemeli' demiştim. Ama durum ağırlaşmıştı. Seçenekler çok sağlamcı mantıkla ele alınamazdı. Söz konusu olan şey bölgeye uluslar arası güçlerin saldırıydı. Hiçbir yerin garantisi olmadığı gibi yanlış bir adım, insanların katledilmesine veya büyük işgalere yol açabilirdi.

Haberlerde adresini ve telefonunu verdikleri yer o esnada içinde bulunduğumuz eve aitti. 'burayı füzeyle vurabilirler mi?' diye sordu. Sorusu teknik bir soru değildi aslında. Bizim yaklaşımımızı anlamaya çalışıyordu. Gözlerinde cevap arayan bakışın altında keskinlik vardı. Güven veren ama her şeye hazır olmaya davet eden bakışları, buluştuğu insanla bütünleşiyordu sanki. Zaten Önderlik karşında pasif durmak mümkün değildi. Düşünme, duyumsama, algıya açık olma durumu, bireyin iç dinamiklerini en üst düzeye çıkarıyordu.

Rahat ve güvende olma hissi kadar hiç bitmeyen bir heyecan ve duyarlılık da geliyordu insanda. Geleceğin belirsizliklerinden doğan kaygılarla bezenmiş sevgi, sarsılmaz düzeydeydi. Bütün tehditlere rağmen tartışılan şey ölüm olmadı hiç. Başkaldırı varsa her yerde her koşul ve zamanda var olacaktı. Bunun adı; her anı özgür yaşama savaşıydı. TV den gelen tank, top, hava bombardımanı, füze saldırısı gibi sözler sanki bize çarpıp geri dönüyordu. Bir yandan haberleri dinliyordu, bir yandan da bizimle durumu tartışıyordu. TV'ye bakarak eliyle tehditleri savuşturan bir hareket yapıp, gülmeye başladı. Bize döndü 'tavla bilen var mı?' diye sordu. İki arkadaş oynamak için tavlayı hazırlarken, 'sen bilmiyor musun Tekoşin?dedi bana. Bilmediğimi söyleyince, 'gel yanımıza otur, bizi izleyerek öğren' dedi. Önderlik her iki arkadaşına karşı oynuyordu. Oyundan pek bir şey anlamadım. Her iki arkadaş bazen Önderliğin taşını koyduğu yerin yanlış olduğunu söylüyorlardı. Önderlik 'hayır orası doğru' diyor, onları hile yapmakla suçluyordu. Arkadaşlar da iddialarından geri adım atmıyordu. Oyunu bilmediğim için kimin hile yaptığını anlayamıyordum. Ama Önderliği tanıyabildiğim kadarıyla asla verili olanı olduğu gibi kabul etmediğini, sporda bile kuralları değiştirdiğini biliyordum. Mesela basketbol oynarken, Önderliğin yeni kurallarına göre topu kucağına alıp pota altına kadar koşabiliyorduk. Tabii eğer, biri üzerimize atlayıp topu almamışsa. Basketbolda olduğu gibi voleybolda da faul yoktu. Önderlik bir eliyle fileyi indirip diğeriyle topu karşı tarafa geçiriyordu. Yani tavlada da sanırım hileyi Önderlik yapıyordu. Yaşamın her alanında kurulu düzene karşı savaş halinde olma, kendi tarzını geliştirme Önderliğin tarzıydı. Karşısındaki rakiplerin sisteme uygun hareket etmesi onlar açısından yenilgiyi kesinleştirirdi. Bu sıra dışılığın oyuna kattığı tat bambaşka olurdu. Hem büyük bir savaşta yer alıyormuş gibi ciddi ve hırslı bir atmosfer gelişir hem de sistemi deliyor olmanın insanda yarattığı özgürlük hissi insanın içine işler sevinç ve dinamizm oluşturdu. Neyse ki arkadaşlar Önderliğin tarzının farkında olduklarından oyun çok çekişmeli ve canlı geçiyordu. Kimin yendiğini hatırlamıyorum. Bende kalan o zevkli çekişmenin tadı oldu. TV de generaller hala bas bas bağıryordu. Arkadaşlar Önderliğe tatlı getirdiler. 'niye birlikte yemiyoruz. Hadi sizde alın, birlikte yiyecek dedi.' Tatlılar geldi. Tartışma tekrar başladığında kadının özgürlük ihtiyacı üzerinden gelişti. Önderlik; 'kadınlar herkesten ve her şeyden çok örgüt, örgüt, örgüt demeli...kadınların gücü örgütlü birliklerindedir.' diyordu.

Siyasal, örgütsel, ideolojik konulu tartışmalar, bireylerle yapılan diyaloglar, oyun oynama, tatlı yeme, güleme, heyecanlanma, duygu ve düşünce duyarlılığını yükseltme derken geç saatlere kadar süren akşam sohbetinin sonuna gelindi. Önderlik ayağa kalktı. Yüzünü TV deki saldırı

gan suratlı adama çevirdi; 'bir haftayı daha kurtardık, artık ne yapıyorsanız yapın' dedi. Bize dönüp elini kaldırmak iyi akşamlar diledi ve odasına girdi.

Önderlik çıktıktan sonra bir süre yerimden kalkamadım. Bir yandan saldırının neler getireceği, Önderliği koruma sorununun huzursuzluğunu yaşıyor diğer yandan da Önderliğin bu saldırılar karşısındaki yaklaşımını anlamaya çalışıyordum. Bu akşam sohbetinde her şey çok açıktı aslında. Ölümlerden ölüm beğen çemberine rağmen duyguda, düşüncede, davranışta ve pratik yaşamda özgür kalmaktan asla vazgeçmeyen ve özgür kalmayı başarabilen bir duruştu Önderlik duruşu. Kendini özgür kılama savaşı diğer tüm savaşların belirleyicisiydi. Egemen sisteme karşı özgürlük mücadelesini hiç bu kadar derin, hiç bu kadar somut, hiç bu kadar yakın ve hiç bu kadar uzak hissetmemiştim.

Sabah erkenden Önderliğin evden ayrılacağı söylendi. Hemen uğurlamak için toplandık. Telefonla konuşuyordu. Biraz bekledikten sonra telefonu kapattı. Masanın üstündeki küçük kırmızı poşete kitabını, gözlük ve damlasını koydu. Yanımıza geldi. Hepimize tek tek baktı. Gözlerine geleceğin belirsizliklerinin karanlığı yansımış, yükü daha da ağırlaşmıştı sanki. Bunların üstüne yüklediği duygularını bakışlarıyla akıtıyordu yüreğimize. Hiçbir şey söylenmediği halde bu ayrılışın farklı olduğunu hissediyorduk. Ama sanki tehlikede olan kendisi değil de bizmişiz gibi bakıyordu. Sanki bizi daha derinden hissederek buluşmaya, yüreğiyle dokunmaya çalışıyordu. Her şey olabiliirdi. En kötü ihtimallerin duygularını şimdiden karşılamaaya çalışıyordu. Ölüm her zaman vardı ve hep bir biçimde var olmaya devam edecekti. Önemli olan ölümün varlığı değil, duyulacak acının fazla olmayacağıydı. Hepimize tek tek sarıldı vedalaştı ve gitti.

Bu duygu ağırlığını çok derinden hissetsem ve son görüşmemiz olabileceğini mantiken düşünsem de, algım buna açık durmuyordu. Kesin bir ayrılığın anlamını kendimde oluşturamıyordum. Bu duyguları yaşamayı içsel olarak ret ediyordum. Bu yüzden daha çok buda geçecek, bir yolu bulunur, durum düzeliyor havasındaydım.

Aradan 15 -20 gün geçtikten sonra haberlerde Önderliğin Suriye'den çıktığı söylenmeye başlandı. Buna ihtimal veriyorduk zaten. Ama ben Ortadoğu'da olduğunu düşünüyordum. Ertesi gün bir arkadaş gelip, Önderliğin telefon açacağını hazır olmamızı söyledi. Telefonda hepimizin durumunu sordu. Örgütsel sorunları tartıştı ve şehit düşen Helin arkadaşın olayını anlattı. Üzüntüsü ve öfkesi sesinden anlaşılıyordu. Son perspektifleri vererek kapattı. Evet kesinleşmişti artık. Önderlik Ortadoğu'dan çıkmıştı. Moskova'dan arıyordu.

Tekoşin Ozan

Ekim Fedaileri

Acıya karşı direniş, teslimiyete karşı direniş, asimilasyona, kimliksizliğe karşı direniş en önemlisi de mevcut olana alıştırmaya, değersizleştirilmeye karşı direniş biz de kültür haline geldi.

Tarih, bizim toplumsal bilincimiz, belleğimiz olduğu kadarıyla, kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi ve nasıl yaşadığımızı ifade eder. Egemenlerin tarihi karşısında kendi öz tarihimizi gün ışığına çıkarmak, anlamlandırmak ve onun üzerinden geleceğe bakmak bizim varlık ve kimlik gerekçemizdir. Güncelliği ise inandığımız değerler uğruna anlam gücüyle yaşamayı ya da o güncellik içerisinde, her koşulda bedeller ödemeyi bilmekle tarihe mal ederiz. Bizim gibi özgürlük mücadelesi veren, vermekte olan bir hareket yaşadığı her günü böylesine bir güncellik içerisinde karşılamaktadır. Bizler anlamlı bir yaşamı yaratmak kadar acı tecrübelerin yarattığı bedelleri de güçlü karşılamaya, sahiplenmeye çalıştık. Hemen her ayda, zamansız ve ansızın aramızdan ayrılan ve erkenden toprağa düşen yüzlerce, binlerce yoldaşımızı şehitler gerçeği içerisinde tarihe mal etmeyi, yarattıkları değerleri korumak kadar büyütmeyi ve onların özgürlük ütopiyalarını gerçekleştirme mücadelesi içerisinde olmayı en temel görevimiz bildik. Özgürlük mücadelemiz içerisinde Ekim ayında şehit düşen tüm kadın yoldaşlarımızı böylesine tarihsel ve güncellik içerisinde yeniden anmak kadar, onların onurlu ve soylu özgürlük çizgisinde karalıklarını kendi kişiliklerimizde oluşturmanın mücade-

lesini veriyoruz. Onlar, bir halkın acılarını, isyanlarını olduğu kadar umuda, sevgiye ve özgürlüğe olan susamışlığını kendi yüreklerinde taşıyan biricik yoldaşlarımızdı. Onlar, hiçbir zaman köleliğin, zavallılığın bir kader olmadığını tam tersine bunu derinden yaşayan bir halkın ya da bir toplumun kendi öz değerlerine ve tarihine kavuştukça dirileceğini ve özgürlüğe en yakın konuma geleceğinin bilincinde olan

yoldaşlardı. Halk olarak köklü ve eski bir tarihimiz olmakla birlikte, en çok katliama, asimilasyona ve şiddetin her türüsüne maruz kaldık ve bu gerçeğe direnen binlerce evladımızı, yoldaşımızı kaybettik. Acıya karşı direniş, teslimiyete karşı direniş, asimilasyona, kimliksizliğe karşı direniş en önemlisi de mevcut olana alıştırmaya, değersizleştirilmeye karşı direniş biz de kültür haline geldi. Ekim

ayında şehit düşen Beritan (Gülnaz Karataş) yoldaşımız bu direniş kültürün amansız bir takipçisidir. O'nun ihanet ve işbirlikçiliğe teslim olmayıp o genççik bedenini uçuruma bırakıp, özgürlük çizgisinin bir neferi, bir fedaisi olduğunu bugün yediden yetmişe herkes bilmektedir. Şehitler gerçeğine ve mirasına en çok bağlı olan Önder Apo, Beritan yoldaşımızın direniş çizgisini şu cümleleriyle çok güzel ifade etmiştir: "Beritan bize vasiyettir. O kızı unutabilir miyiz? O mesajdır. O bize çağrıdır. O bizim için bir Jeanne D'Arc'tır. Onun gibi yüzlercesi var. Onu esas alacağız, onurumuzdur. Onun eylemi sevdanın, onurun eylemidir. Biz onun olduğu yerdeyiz. Son ferde kadar savaşağız. Şeref ve özgürlük için, onur için savaşağız. Şehit Beritan çizgisi benim için çok önemli. Beritan'ın anısı ve çizgisi diyorum. Şehit Beritan'ın yaşamını çizgileştirmeliyiz. Ben bu çizginin bir neferiyim. Onurlu barış gelene kadar bu çizgiyi sürdüreceğiz." Kadın şehitler ayı olan bu Ekim ayında Zeynep

(Gurbetelli Ersöz), Meryem (Meryem Çolak), Helin Çerkez, Rotinda (Aynur Aytemur), Kurde (Selamet Menteşe) ve onların ardılları olan onlarca, yüzlerce kadın yoldaşımız bu çizgiye bağlılığın gereği olarak kendi yaşamlarını ortaya

sürdürülmesi ve bir halkın öz değerlerinin yok edilmek istenmesi, yediden yetmişe hepimizi süreç karşısında daha sorumlu ve vicdanlı davranmaya itmektir. Bizler kim olduğumuzu, nereden geldiğimizi ve nasıl

gerekliğini Önderliğimiz ve şehit yoldaşlarımızın sonsuz emek, özveri ve çabalarıyla öğrendik. Onurlu bir yaşamın kendi öz kimliğimizle, varlığımızla mümkün olabileceğini ve bunun için direniş mücadelemizi her yerde ve her zaman güçlü tutarak, geleceğe her türlü saldırılar karşısında nasıl cevap verileceğini kendi özgücümüzle tüm dünyaya gösterdik. Yaptığımız ya da katıldığımız her eylemde Önder Apo'yu sahiplenme, kendimizi sahiplenme en önemlisi de şehitlerimizi ve değerlerimizi sahiplenme olduğunu bilerek hareket ettik. Önder Apo'nun dolayısıyla Kürt halkının kaderini belirleyecek bu tarihsel sürecin Ekim ayında halkımızın, özellikle tüm Kürt kadınlarımızın Beritan çizgisine yaşamlarıyla, eylemleriyle öncülük edeceklerini, Beritan, Zeynep, Meryem, Rotinda, Kurde yoldaşlar şahsında tüm şehit kadın yoldaşlarımızın direniş geleceğini sürdüreceklerini biliyoruz. Ve yine biliyoruz ki, yüreğimizi ve beynimizi büyütmemiz, Önder Apo'nun yolunda yürümekle, başta Kürt halkının en yürekli çocukları olan ve yürekleri ve zihinlerini Önder Apo'nun ışığıyla bilemiş şehitlerimizin yarattığı değerlerle yürümekle gerçekleştirebiliriz.

özgür yaşamamız gerektiğini Önderliğimizin ve şehit yoldaşlarımızın

Rotinda Engin

ABONE FORMU

12 AYLIK*

20 EURO

24 AYLIK*

40 EURO

İsim: .....

Adres: .....

Telefon: .....

Banka Adı: .....

Hesap No: .....

TARİH:
YAPAN:

İMZA:

ABONE

NEWAYA JIN

Kempstraat 10 2572 GH
's-GRAVENHAGE
Nederland

Tel.: 0031 707 85 19 81
Fax: 0031 703 88 15 00

Banka ismi: Postbank
Hollanda İçi: 9522686
Hollanda Dışı:

IBAN: NL50 PSTB0009522686 BIC: PSTBNL21

*Yukarıda işaretlediğim sürenin bitiminden önce iptal etmediğim takdirde abone süresinin normal tarife üzerinden uzatılmasını ve ücretini ödemeyi kabul ediyorum.

DUYURU!

Newaya Jin gazetesi olarak kendimizi dünyanın dört bir yanındaki okur kitlesine taşımak, daha güncel, daha somut olarak kadın sorunlarını yansıtabilme amacıyla www.newayajin.org adıyla bir site oluşturduk. Gazetemizin bir kültürü olarak geçmişte olduğu gibi bugün de, her okuyucumuzu aynı zamanda gazetemizin gönüllü birer çalışanı olarak gördüğümüz için, nerede olursanız olun, göndereceğiniz her haber, her değerlendirme, her görüntü gazetemizi renkli kılacaktır. Bu nedenle okurlarımızı www.newayajin.org sitesini bize ulaşımayan kadınlara tanıtmaya, sitemizi ziyarete ve katkılarıyla renklendirmeye davet ediyoruz.

Gazetemizde yayınlanmasını istediğiniz reklam ve ilanlarınız için telefon numaramız: 0031 707 85 19 81